

MUZEUM ŠUMAVY SUŠICE

příspěvková organizace

VÝROČNÍ ZPRÁVA

ZA ROK 2018

Muzeum Šumavy Sušice, příspěvková organizace

Adresa: náměstí Svobody 40, 342 0 Sušice

IČO: 00075116

Zřizovatel : Plzeňský kraj, Škroupova 18, 30613 Plzeň

Právní forma: příspěvková organizace

ID datové schránky: 8e5mi3q

Účet: 2034351/0100 (Komerční banka Sušice)

**Organizace je zapsaná v Obchodním rejstříku,
vedeném krajským soudem v Plzni, pod značkou Pr 748.**

www.muzeum.sumava.net

OBSAH

1. Úvod
2. Sbírkotvorná činnost
3. Evidence a inventarizace sbírek
4. Ochrana sbírek
5. Knihovna
6. Stálé expozice a výstavy
7. Opravy a udržování objektů
8. Ostatní činnost muzea:
 - a) odborné pracoviště historické
 - b) odborné pracoviště přírodovědné
 - c) Záchranná stanice pro handicapované živočichy
 - d) přednášková činnost a ostatní kulturní činnost v organizaci
 - e) zajištění badatelské činnosti, spolupráce se školami, obcemi a sdělovacími prostředky, spolupráce s muzei v zahraničí atd
 - f) práce v poradních orgánech jiných muzeí, AMG, sdruženích apod.
9. Ediční a publikační činnost
10. Ekonomika, hospodaření
11. Seznam pracovníků k 31.12.2018
12. Přílohy
 - a) Výroční zpráva o svobodném přístupu k informacím za rok 2018
 - b) Roční výkaz MK ČR o muzeu a galerii za rok 2018
 - c) Přehled o příjmu živočichů v záchranné stanici za rok 2018
 - d) pozvánky, plakáty
 - e) přírůstky do sbírek v roce 2018

1. ÚVOD

Komplex Muzea Šumavy zaujímá mezi muzei šumavského regionu významné postavení. Muzeum v Sušici vzniklo v roce 1880 jako první muzeum v oblasti Šumavy. Muzeum v Kašperských Horách bylo založeno v roce 1924 a železnorudské muzeum v roce 1936. Všechna tato muzea měla od svého vzniku zřetelný vlastivědný charakter a původní sbírkové programy se zaměřovaly na příslušná města a jejich nejbližší okolí. V roce 1963 se objevila myšlenka spojit muzea v Sušici a v Kašperských Horách do jednoho celku a vytvořit tak větší muzejní ústav, který by zahrnoval větší část Šumavy. Obě muzea měla být propojena tak, že v Kašperských Horách bylo vytvořeno přírodovědné a v Sušici společenskovední pracoviště. Pro příbuznou tematiku (sklářství) bylo k tomuto celku připojeno i nedaleké muzeum v Železné Rudě. Od roku 1967 tak tvořila tato muzea celek s názvem Muzeum Šumavy. Zřizovatelem muzea byl od roku 1967 Okresní úřad v Klatovech, od roku 2002 je jeho zřizovatelem Plzeňský kraj.

Od 1. ledna 2015 přešla pod Muzeum Šumavy nová pobočka – muzeum Dr. Šimona Adlera v Dobré Vodě u Hartmanic, které od jeho založení spadalo pod Západočeské muzeum v Plzni. Toto muzeum přibližuje především osud rodiny židovského historika a rabína Dr. Šimona Adlera, který se zde narodil a v roce 1944 se stal obětí holocaustu. Je zde rovněž prezentována kultura a náboženství židovských obyvatel a jejich soužití s ostatními členy české a německé komunity v západočeském příhraničí.

V současné době Muzeum Šumavy patří mezi vlastivědná víceoborová muzea. Sbírkový fond muzea zahrnuje především památky šumavské a pošumavské provenience – sklo, lidové umění, regionální výtvarné umění, užité umění od středověku po 20. století, sbírky přírodovědné, sirkařství. Od roku 1988 pracuje při muzeu ještě Záchraná stanice pro handicapované živočichy.

V roce 2018 muzeum realizovalo nebo se významně podílelo na realizaci celkem 16 výstav. I v roce 2018 bylo muzeum garantem dlouhodobé výstavy věnované spisovateli Karlu Klostermannovi v bývalé hájovně na Březníku. Celková návštěvnost stálých expozic a výstav byla v roce 2018 37.476 osob, ostatní akce pořádané muzeem navštívilo 1.082 osob a doprovodné programy k probíhajícím výstavám navštívilo 812 osob. Celkem tedy navštívilo stálé expozice, výstavy, doprovodné akce k výstavám a ostatní akce pořádané muzeem v roce 2018 39.370 návštěvníků.

V roce 2018 jsme uspěli s žádostí o finanční podporu z IROP na projekt „Vybudování sklářského muzea včetně bezbariérového přístupu a rekonstrukce depozitáře v Kašperských Horách“.

V oblasti sbírkotvorné činnosti se podařilo získat řadu cenných přírůstků do muzejních sbírek. Celkem muzeum získalo 61 inventárních čísel nových přírůstků, tj. 149 předmětů.

Muzeum Šumavy dnes představuje důležitý fenomén celého regionu. Pro další práci tohoto muzea je inspirující skutečností stálý zájem veřejnosti a relativně dobrá návštěvnost, která souvisí s turistickou atraktivitou Šumavy. Muzeum Šumavy je zařízením, které zdaleka nevyčerpalo své možnosti. Může stavět na tradici a dobré pověsti své dlouholeté kulturní práce, na bohatství a kvalitě svých sbírek a na fungujících pracovních kontaktech s předními odborníky, může také zodpovědně zkvalitňovat svou odbornou a publikační práci.

2. SBÍRKOTVORNÁ ČINNOST

Muzeum Šumavy je muzeem o Šumavě, to znamená, že ve své sbírkotvorné činnosti se snaží komplexně dokumentovat život a přírodu především centrální části Šumavy. Sběrná oblast muzea zahrnuje kromě Sušicka, Kašperskohorska a Železnorudska i Stašsko, Kvildsko, Lenoru a částečně Vimpersko. Sbírkový fond Muzea Šumavy již od doby svého vzniku představují ve svém celku velice kvalitní sbírkový fond šumavské a pošumavské provenience. Ve sbírkách společenských věd vynikají například některé archeologické památky, numismatická sbírka, řemeslnické, dřevařské, zemědělské, hamernické a sklářské nářadí a pomůcky, porcelán a keramika, textil, výrobky uměleckého řemesla a průmyslu, výrobky tzv. podomáckého průmyslu, památky zlatorudného hornictví, památky lidové kultury a umění, hudební nástroje, písemné památky, fotografie, památky na některé významné osobnosti a další doklady hospodářského a společenského života. Badatele zvláště zajímá poměrně početná sbírka šumavského skla, kde je významně zastoupena produkce sklárny Lötz v Klášterském Mlýně, dále výrobky skláren v Anníně, Adolfově a Lenoře. Unikátní soubor secesního skla firmy Lötz doplňuje také rozsáhlý archív sklářských střižů a návrhů, který je jedinečným zdrojem informací o produkci a uměleckém vývoji sklárny. V roce 2018 se podařilo sbírku skla doplnit o řadu výrobků od současných autorů.

Ojedinelou a významnou součástí tohoto fondu je sbírka tvořená exponáty, které v letech 2005 – 2016 daroval muzeu pan Bruno Schreiber ze Švýcarska. Kromě více než 450 předmětů ze skla obsahuje tato sbírka malou, ale hodnotnou sbírku 15 kusů historického cínu převážně z poloviny 19. století, cenný barokní obraz Madony s děťátkem od barokního malíře Sassoferrata, vlastním jménem Giovanni Battista Salvi (1609-1685) a řadu dalších umělecko-historických předmětů.

Mezi významné fondy se dále řadí dochovaná část knihovny kláštera kapucínů v Sušici, sušický cínový poklad z přelomu 16. a 17. století, šumavské kresby, akvarely a barevné dřevoryty Josefa Váchala, nejstarší sušické zápalky atd. Mezi nejcennější sbírkové předměty patří také soubor pozdně gotických plastik z přelomu 15. a 16. století. Sem se řadí především díla Mistra Oplakávání ze Zvíkova z 1. třetiny 16. století, která patří ke špičkám českého gotického umění a jsou vystavena ve stálé expozici v Kašperských Horách.

Velké zastoupení mají i přírodovědné sbírky, které jsou členěny do několika základních skupin – mineralogie, geologie, botanika, zoologie a entomologie. Rozsáhlou botanickou sbírku tvoří několik tisíc herbářových položek, podobně bohatý je i entomologický materiál. V zoologické sbírce patří mezi nejcennější předměty preparáty živočichů již vyhubených, vážně ohrožených nebo zatoulanců ze vzdálenějších zemí. Také botanické sbírky muzea jsou odborníky vysoce ceněny, protože jsou v nich zastoupeny druhy rostlin, které dnes již v přírodě nenajdeme, nebo jen velmi zřídka. Přírodovědné pracoviště Muzea Šumavy vzhledem k platné legislativě nemá prakticky možnost dále vlastním sběrem rozšiřovat přírodovědné sbírky a také možnost vlastních terénních výzkumů je značně omezená. Z důvodů ochrany přírody jsou tak některé přírodniny dnes dokladovány pouze fotografiemi. Situaci se podařilo alespoň trochu vyřešit podepsáním Memoranda o spolupráci mezi Muzeem Šumavy a Národním parkem Šumava, které definuje spolupráci v několika směrech (spolupráce v přírodovědných oborech a monitoringu, spolupráce v historických oborech, prezentační a propagační činnosti). Kromě jiného se podařilo také získat pro některé odborné pracovníky výjimku (povolení ke vstupu) z ochranných podmínek na území NP a CHKO Šumava ve smyslu platné legislativy.

V rozpočtu schváleném pro rok 2018 byla vyčleněna částka 90.000,- na nákup sbírek. Muzeum této skutečnosti využilo především k doplnění výrobků od současných autorů a tvůrců. Patří sem například sklářské výrobky Jana Gábora ze Sušice, ukázky z produkce sklárny v Rajsku a současné šperky ze skleněných a vinutých perel Aleny Kyrálové, Jany Wudy a Hedviky Zahálkové. Sbíрку jsme doplnili také nákupem několika exemplářů historického skla. Zajímavá je také kolekce 38 ozdob z perličkového skla od firmy Rautis a několik historických skleněných lahviček (obalové sklo). Darem jsme získali jeden pohár ze stříbřeného skla. Vzhledem k tomu, že muzeum má poměrně rozsáhlou sbírku podmaleb, doplnili jsme ji v roce 2018 také o výrobky současných autorů - Karla Barona ze Sušice a Jiřího Honisse z Mazelova u Českých Budějovic. Za podmalby na sklo dostal Jiří Honiss dokonce ocenění od ministra kultury - je držitelem diplomu Nositel tradic lidové kultury, který každoročně získává pět vybraných řemeslníků. Etnografickou sbírku jsme doplnili například o řadu současných výrobků z proutí, dřevořezby od místních řezbářů Karla Tittla a Vladivoje Hracha. Cenným přírůstkem do sbírky výtvarného umění je obraz Aloise Moravce – Boubín. Alois Moravec, který je v našich sbírkách zastoupen několika oleji a řadou drobných i větších grafik, byl vyhledávaným ilustrátorem, a to především autory knih spjatých s českým venkovem, jako byli K. Klostermann, J. Š. Baar, V. Martínek, Ant. Sova, L. Stehlík a další. Jako umělec byl ale především krajinářem, který ztvárňoval zejména krajinu svých rodných jižních Čech. Maloval především na Šumavě a velice často pobýval a tvořil v Kašperských Horách a uvedený obraz vznikl v roce 1964 právě zde. Kašperskohorské muzeum se již tehdy snažilo získat obraz do svých sbírek, ale pro nedostatek financí se tento záměr neuskutečnil.

V roce 2017 muzeum získalo rozsáhlý soubor fotografií, negativů, korespondence, rukopisných poznámek, článků, knih a dalších dokumentů z **pozůstalosti po bývalém řediteli sušického muzea profesoru Vladimíru Holém (1921–1982)**. Tento fond je však natolik rozsáhlý, že ještě není celý zpracován a není proto zatím zapsán do muzejních přírůstků.

Vladimír Holý učil na gymnáziu ve Strakonících a v Sušici, kde si k pedagogické činnosti přibral též postupně práci v archivu a v muzeu. Od roku 1958 se stal vedoucím muzea a v té době nastal opravdový rozkvět sušického muzea. Podařilo se mu především odvrátit nebezpečí likvidace, jež muzeu hrozila kvůli reorganizaci státní správy a zrušení sušického okresu, a počínaje rokem 1967 vytvořit připojením muzeí v Kašperských Horách a Železně Rudě Muzeum Šumavy. Jeho zásluhou tak vznikl ústav, který svým významem přesáhl dosavadní úzké zaměření na Sušici a Sušicko a rozšířil svůj radius o přilehlé části Šumavy včetně jeho profilujících specifíků (šumavské sklářství, šumavská příroda aj.). Ta jsou páteří činnosti Muzea Šumavy dodnes. V lednu roku 1971 byl odvolán z funkce ředitele Muzea Šumavy a v březnu 1973 zde skončil i jako řadový pracovník. Do své penze se živil jako topič v sušické nemocnici. Zemřel v listopadu roku 1982. Pozůstalost získaná od potomků V. Holého, je velice cenným zdrojem informací nejen o jeho životě, ale i o historii Sušice a především muzea. Zpracování této pozůstalosti bude pokračovat i v následujícím roce a teprve poté bude zapsána do sbírkového fondu.

V roce 2018 získalo Muzeum Šumavy celkem 61 inventárních čísel přírůstků

1. dřevěný kolovrat – koupě
2. tři keramické džbány – koupě
3. 3 kartáče na rozčesávání vlny (krample) – koupě

4. dvě kramplovací stolice – koupě
5. cítera – koupě
6. šest dřevěných špulek na navíjení spředené vlny – koupě
7. tři podmalby na skle, autor Karel baron – koupě
8. tři podmalby na skle, autor Jiří Honiss – koupě
9. soubor diapoaktivů se šumavskou tematikou, autor Emil Kintzl – koupě
10. vozembouch – koupě
11. historický krokoměr – koupě
12. - 16. soubor historického skla (žlutá TANGO váza, skleněná dýmka, barevné skleněné vejce na nožkách, profilovaná váza z modré skloviny, oranžová Tango vázička) – koupě
17. - 20. soubor historického skla (nástolec z růžové skloviny s kovovou montáží, růžovobílá vázička na třech nožkách, růžovobílá skleněná miska na třech nožkách, pohárek z mléčného skla s pokličkou) – koupě
21. ukázky ze současné produkce sklárny Rajsko u Annína (svícen, košíček, nástolec, mísa, vše čirá broušená sklovina) – koupě
22. - 27. soubor proutěných výrobků od současných výrobců (kočárek, kukaň, košík s poklopem, košík na prádlo, nůše, koš na seno) – koupě
28. historické pohlednice - koupě
29. ukázky z produkce řezbáře Karla Tittla (Pašerák, Přeštická madona, Apokalypsa) – koupě
30. soubor současného skla od skláře Jana Gábora ze Sušice (vázička a miska z červeného skla, zeměkoule ze zelené skloviny, zelený půllitr s uchem, zelený pohárek, váza z průhledné modré skloviny, zvlněná váza z modré skloviny na masivním čírem podstavci, váza LOETZ s listem, červená váza -ruka držící pohár) – koupě
31. růženec a přívěsek od Veroniky Zahálkové (vinuté perle) – koupě
32. růženec a přívěsek od Aleny Kyrálové (vinuté perle) – koupě
33. náramek a náhrdelník s náušnicemi od Jany Wudy (vinuté perle) – koupě
34. Alois Moravec – Boubín, obraz, olej na plátně – koupě
35. pohár ze stříbřeného skla – dar
36. soubor skleněných negativů (portrétní fotografie) – dar
37. školní kamenná psací tabulka s křídou – vl. sběr
38. dřevěné šachy ručně vyřezávané – vl. sběr
39. ukázky z produkce továrny PAP Sušice (dárková kazeta, plastové podšálky, katalogy výrobků) – vl. sběr
40. 3 dřevěná vypalovaná kolečka k výstavě betlémů 2018 – vl. sběr
41. různé lahvičky od likérů, tinktur atd. - vl. sběr
42. perličkové vánoční ozdoby ze současné produkce firmy RAUTIS – vl. sběr
43. - 61. písemné památky a tiskoviny (Album fotografií z osvobození Sušice americkou armádou v roce 1945, Rukopisná kniha receptů z první poloviny 19. století, Rodokmen papírnické rodiny Eggerthovy z Pošumaví, Zařízení zřizovaná městem Sušicí - dobrovolní hasiči, Zařízení zřizovaná městem Sušicí - základní umělecká škola, Drobné tiskoviny s tematikou Dobruška, Sběrka papírových platidel, Soubor písemností k činnosti spolku Serafinské dílo lásky, Vzorkovníky ze sklárny Josef Ed. Schmidt v Anníně, Sírkařství v Kašperských Horách - rukopis Tomáš CIHLÁŘ, Soubor písemností nalezených v kapli v Roku, Rodokmen židovské rodiny Fürthů ze Sušice, Lékařská kniha pro nemoci lidí a dobytka Karla Thumse z Onoho Světa (opis), Soupisy odpracované roboty pro vsi Dolní Dvorce a Svojshe (1835), Zařízení zřizovaná městem Sušicí - sportoviště města Sušice, Pozvánka k otevření

sklářské huti v Anníně (2016), S. Wintř, poustevník u dobré vody, dřjwe w prachenském nyní v plzenském kragi, s. l., s. d., Nábožná pješ k swatému Wintřji, Klatovy 1863.)

Náklady na nákup sbírkových předmětů v roce 2018 byly ve výši 90.049,- Kč.

3. EVIDENCE A INVENTARIZACE SBÍREK

Podle zákona č. 122/2000 Sb., má Muzeum Šumavy zaevidované v centrální evidenci sbírek (CES) 2 samostatné sbírky:

1. sbírka Muzea Šumavy v Sušici a v Kašperských Horách
2. sbírka Muzea Šumavy v Železné Rudě

V rámci katalogu „obecné sbírky“ (BACH system) pokračuje přepisování záznamů z přírůstkových knih do databáze. Prozatím se i nadále vede souběžně evidence v počítači i v dosavadní přírůstkové knize. Celkem je takto do elektronické podoby přepsáno 8.005 inventárních čísel.

Do evidence písemností v počítačovém programu BACH (písemnosti se sign. P, D, TA, TB, TC s přesahy do knihovních signatur D a E) bylo zaneseno za rok 2018 19 nových samostatných položek. Další materiál byl, stejně jako v každém roce, vzhledem ke své tématické příbuznosti přemanimulován z několika rozptýlených signatur pod jednu jedinou (nejčastěji materiály dokumentující činnost muzea). Celkem je tak již v elektronické podobě zpracováno 1.363 složek písemných památek včetně digitalizovaného záznamu.

V programu BACH je zpracováno a zdigitalizováno celkem 367 složek (cca 2.560 naskenovaných fotografií a pohlednic). Řada letošních přírůstků většinou doplnila stávající signatury.

V programu BACH se zpracovává i geologická a mineralogická sbírka. V současné době v elektronické podobě zpracováno 801 položek z geologické a mineralogické sbírky (všechny položky včetně fotografií).

V roce 2018 byla provedena inventarizace zoologické sbírky (1.235 položek), entomologické sbírky (6.232 položek) a 167 předmětů z etnografické sbírky. Celkem bylo zinventarizováno 7.634 předmětů.

4. OCHRANA SBÍREK

Muzeum disponuje dostatečnou plochou depozitářů, ale z hlediska zabezpečení, klimatu a vybavení plně vyhovují jen nové depozitáře v Kašperských Horách. Postupně se však vytvářejí podmínky pro odpovídající uložení sbírek v depozitářích. V roce 2018 jsme získali v rámci projektu IROP finanční podporu na rekonstrukci depozitáře v objektu bývalé praktické školy v Kašperských Horách, proto jsme v průběhu roku sbírky uložené v roce 2015 v tomto objektu, přestěhovali opět do ostatních depozitářů v Kašperských Horách a v Břežanech

V novém depozitáři v Kašperských Horách jsou definitivně uloženy sbírky skla, porcelánu, rozsáhlá sbírka betlémů, podmalby na skle, plastiky a obrazy, grafika, plakáty, velkoformátové fotografie, sbírková knihovna, sklářský archiv a dočasně i sbírky přírodovědné (geologie, mineralogie, zoologie, botanika, entomologie), které budou po rekonstrukci uloženy v novém depozitáři.

Zlepšila se také situace depozitáře v Břežanech, kde byla až v roce 2010 zavedena voda, zbudováno zázemí (kuchyňka, WC) a vytvořen prostor pro práci se sbírkami. Depozitář byl také vybaven novým pevným i mobilním regálovým systémem, který umožňuje lepší a přehlednější uložení sbírek. V roce 2011 zde bylo vytvořeno pracovní místo (poloviční úvazek) pro správce objektu a kurátora zdejší sbírky. Při odborné prohlídce se zjistilo, že v tomto depozitáři nejsou sbírky ohroženy plísněmi. Vzhledem k tomu, že nyní se v objektu pravidelně větrá, část je temperována a provádí se zde pravidelné každoroční chemické ošetření uložených sbírek, celková situace se zde výrazně zlepšila. Pokračuje postupné ukládání etnografických sbírek, uložených v tomto depozitáři, do nových regálů. Předměty jsou očištěny, roztríděny, pořizuje se jejich fotodokumentace a lokační seznamy. Dočasně je zde uložena sbírka archeologická a textilu, sádrové odlitky a kachle, které budou po rekonstrukci přemístěny také do nového depozitáře v Kašperských Horách.

Dále má muzeum menší půdní depozitář v budově muzea v Sušici, kde jsou uloženy dokumenty a sbírka fotografií.

Část prostoru v objektu Galerie (čp. 141) v Kašperských Horách je zatím vyčleněná pro uložení zoologických, entomologických a botanických sbírek, které budou definitivně uloženy po rekonstrukci do depozitáře v objektu bývalé praktické školy v Kašperských Horách.

Ve všech depozitářích byla také provedena pravidelná odborná deratizace.

5. KNIHOVNA

Muzejní knihovna je dle zák. 257/2001Sb., zapsaná pod evidenčním číslem 5800/2004 jako knihovna Muzea Šumavy Sušice, základní knihovna se specializovaným knihovním fondem. Knihovna poskytuje presenční služby veřejnosti. Kromě odborné literatury obsahuje i regionální fond a fond starých tisků. Knihovna také odebírá pravidelně 19 titulů regionálních a odborných periodik. Knihovna je vybavena knihovním systémem Clavius. Správu knihovny zajišťuje v rámci svého úvazku historik a archivář PhDr. Jan Lhoták.

V Sušici je umístěna studijní knihovna společenskovední a v Kašperských Horách je umístěna knihovna přírodovědná. Od roku 2009 se v Kašperských Horách buduje ještě specializovaná knihovna se sklářskou literaturou. Do nového klimatizovaného depozitáře v Kašperských Horách byla v minulých letech také přesunuta část sbírkové knihovny (staré tisky) z knihovny v Sušici a z depozitáře ve Volšovech.

K 31.12.2018 studijní knihovna obsahovala celkem 21.752 inventárních čísel. V roce 2018 bylo v knihovně zaevidováno 218 nových přírůstkových čísel (včetně svázaných ročníků odborných časopisů). Celkové náklady na nákup knih činily v roce 2018 7.641,- Kč.

V roce 2018 byla provedena inventarizace části studijní knihovny se signaturou A (knihy formátu do velikosti A5. Zinventarizováno bylo celkem 477 inv. čísel, tj 1000 položek.

Knihovna muzea odebírá tato periodika:

1. Art + Antiques
2. Časopis Národního muzea
3. Český časopis historický
4. Dějiny a současnost
5. Historický obzor
6. Klatovský deník
7. Muzejní a vlastivědná práce
8. Ochrana přírody
9. Památky archeologické
10. Rodopisná revue
11. Rozhled
12. Sušické noviny
13. Týdeník Klatovska
14. Umění
15. Věstník AMG
16. Vítaný host
17. Zprávy památkové péče
18. Zprávy České botanické společnosti
19. Živa
20. Plzeňský kraj

Přehled regionálních periodik v knihovna muzea

Posel ze Sušice	1879 – 1893
Svatobor	1894 – 1915
Sušické listy	1918 – 1940
Sušický sirkař	1945; 1951 – 1962
Šumavský hraničář	1947
Hraničář	1969; 1973 – 1980; 1982 – 10. 9. 1993
Sušické noviny	1950 – 1954; 1990 – současnost
Sušické střípky	1994
Šumavan	1868 – 1886; 1890; 1893 – 1908; 1910 – 1914;
	1918 – 1930; 1932 – 1939; 1941;
	1991 – 1993
Nové Klatovsko	1960 – 1989; 2009 – 2010
Týdeník Klatovska	1992 – současnost
Klatovský deník	duben 1993 – současnost
Pravda; postupně <i>Nová pravda</i> ; <i>Deník Nová Pravda</i> ; <i>Plzeňský deník</i>	1946; 1959 – březen 1993
Jihočeská Pravda; později Deník	
Jihočeská Pravda	1967 – 1992
Minulostí Západočeského kraje	1962 – 2018

6. STÁLÉ EXPOZICE A VÝSTAVY

◆ Muzeum Šumavy Sušice

Původně Městské muzeum v Sušici patří k nejstarším muzeím v Čechách. Bylo založeno již v roce 1880 a stalo se prvním muzeem v jihozápadních Čechách. Tehdy bylo v Českých zemích jen 26 muzeí. Nejbližší muzea byla v Českých Budějovicích (1877) a v Plzni (1878). Zakladatelem sušického muzea byl místní učitel Josef Holík. Díky podpoře starosty Seitze a místní spořitelny se ve 30. letech podařilo prosadit záměr, aby muzeum získalo pro své účely budovu bývalého děkanství – tzv. Voprchovský dům na náměstí, původně měšťanský pozdně gotický dům, přestavěný renesančně v době kolem roku 1600. Úpravy historického domu bývalého děkanství pro muzeum provedl citlivě za přísného respektování zásad památkové péče v letech 1932 – 1935 místní stavitel Karel Houra. Historická budova slouží muzeu dodnes. Úvodní část **stálé expozice** sušického muzea předkládá ukázky z archeologických nálezů pravěkého i středověkého původu. Mezi nejzajímavější předměty patří památky z pravěkého hradiště na Sedle, které bylo obýváno Kelty i Slovany nebo nálezy ze slovanského pohřebiště pod Svatoborem z 11. století. V přízemí se nachází také jeden z nejvýznamnějších magnetů muzea – Sušický mechanický betlém. Jedná se o jeden z největších mechanických betlémů v ČR, společné dílo místních řezbářů Karla Tittla a Pavla Svobody z roku 2004. Betlém, který je majetkem Města Sušice a do muzea je jen zapůjčen jako dlouhodobá zápůjčka na základě smlouvy, je přístupný celoročně.

Velká část přízemí muzejní budovy je věnována fenoménu sušického sirkařství, kde jsou kromě sirkařských strojů a náradí různé druhy nejstarších zapalovadel, zápalek a zápalkových nálepek. Tato část expozice je už jen připomínkou zaniklé tradice, která začala v roce 1839 a Sušici proslavila snad na celém světě. Továrna byla jediným výrobcem zápalek v Česku, přičemž osmdesát pět procent výrobků firmy směřovalo na zahraniční trhy. Výroba zápalek zde definitivně skončila na konci roku 2008. V přízemí byla již v roce 2014 otevřena také nová malá expozice věnovaná historii někdejší druhé továrny na výrobu sirek, později přeměněné na výrobu obalového materiálu – PAP (GIO'STYLE PAP a.s., DOPLA PAP a.s.).

Zakladatel sušického sirkařství Vojtěch Scheinost se v roce 1865 osamostatnil a založil vlastní výrobu zápalek, tzv. Hořejší továrnu. Druhá sušická sirkárna prosperovala celkem slušně a roku 1903 se i tato sirkárna s celou řadou dalších stala členem akciové společnosti SOLO. V období hospodářské krize však továrna s výrobou skončila – poslední sirky se zde vyrobily v pátek 11. března 1932. Už v srpnu roku 1933 byla v bývalé Scheinostově sirkárně, pozdějším PAPu, zahájena zcela nová výroba papírových impregnovaných nádobek SOLOKUP a průhledných obalů a nádobek FADUTUB z acetylové celulózy. Provoz této nové továrny zahajovalo 5. srpna 1933 pouhých deset zaměstnanců. Vyráběli kelímky na marmeládu, misky pro aspiky a kulaté krabice. Závod dostal nové označení „PAP“, odvozené od papíru a papírenské výroby.

V zadním traktu muzea, který prošel rekonstrukcí a dostavbou, je malé lapidárium, kde vystavujeme historické kamenné prvky, které dříve muzeum veřejnosti ukázat nemohlo. Najdeme tu například městský pranýř, mlecí kameny, kamenné koryto, profilovaná kamenná ostění a jiné ozdobné kamenné prvky. Tuto expozici postupně doplňujeme zrestaurovanými unikátními kříži ze zrušeného starého sušického hřbitova.

V patře je expozice věnována především dějinám města Sušice. Kulturní úroveň města před bitvou na Bílé hoře ilustrují pozdně gotické plastiky (například Klečící Madona z Čimic od Monogramisty IP, Pieta Mistra Oplakávání ze Zvíkova a sušický cínový poklad. Další část stálé expozice je věnována barokní době, sušickému klášteru kapucínů a jeho knihovně. K významným přírůstkům této části expozice patří barokní obraz madony s děťátkem od významného italského malíře Sassoferrata, vlastním jménem Giovanni Battista Salvi (1609-1685) a barokní plastika andílka Světlohoše. Oba předměty daroval v roce 2016 muzeu pan Bruno Schreiber. Prostor celé další místnosti zaujímá expozice šumavského sklářství, která představuje unikátní sbírku věnovanou v letech 2005 - 2015 muzeu panem Brunem Schreiberem. Poslední místnost je zařízená ve stylu dobového měšťanského interiéru z poloviny 19.století a přibližuje dobu národního obrození na Sušicku. Tato část expozice byla v roce 2015 doplněna originální sbírkou především francouzského tvarovaného a lisovaného skla, převážně z období mezi roky 1820 až 1890. Také tuto sbírku od její majitelky paní Ackermannové ze Švýcarska odkoupil pan Dr. Bruno Schreiber a následně ji daroval našemu muzeu. Koncem roku 2016 byla tato část expozice doplněna ještě malou sbírkou historického cínu, který muzeu daroval opět pan Bruno Schreiber.

V Sušici je umístěno ředitelství celého muzejního komplexu Muzea Šumavy včetně ekonomického pracoviště. Dále je zde soustředěna muzejní knihovna, historické pracoviště a oddělení muzejní dokumentace. Zpracovávají se zde například sbírky písemností a fotografií. Má zde dílnu technik - údržbář muzea. Muzeum je otevřeno celoročně s technickou přestávkou v listopadu a v dubnu. Pokud to však provozní podmínky umožňují, pak i v této době vycházíme vstříc případným skupinovým návštěvám a prohlídku muzea jim umožníme. Plné vstupné do sušického muzea (stálá expozice včetně výstav) je 80,- Kč, snížené vstupné je 40,- Kč. Děti do 3 let mají vstup zdarma a také místní školy mají vstup do muzea zdarma.

♦ Muzeum Šumavy a Galerie Kašperské Hory

V Kašperských Horách vlastní Muzeum Šumavy dva objekty, jejichž hlavní předností je poloha v centru města. Muzeum v Kašperských Horách je oproti sušickému poměrně mladší. Vzniklo teprve v roce 1924 v rámci příprav města na oslavy jeho 600.výročí. První své umístění našlo v prostorách bývalé odborné školy pro zpracování dřeva. Už ve svých začátcích mělo štěstí na pozoruhodné osobnosti, které přínosně zasahovaly do jeho osudů. Od samotného počátku své existence vyvíjelo intenzivní sbírkotvornou činnost v oblasti střední Šumavy a tak často překračovalo úzký rámeček města a jeho nejbližšího okolí. Zakladatelem muzea byl ředitel měšťanské školy Rudolf Nowak. Během několika prvních let existence muzea shromáždil přes tři tisíce sbírkových předmětů, prováděl památkářskou dokumentaci v městě i jeho okolí, pro muzejní expozici zhotovil řadu nákrešů a plánků. Ve sbírkách jsou dodnes uchovávány Nowakovy akvarely i oleje s motivy z Kašperských Hor a okolí.

Dalším vynikajícím pracovníkem a pokračovatelem Nowakovým byl profesor kašperskohorské německé reálky Hans Kollibabe, známý svými četnými vlastivědnými články, organizováním společenského a hudebního života, kronikářskou prací a především svou činností sběratele lidové slovesnosti, zejména pohádek, pověstí i historek ze střední Šumavy, které vydával také knižně. Za jeho působení muzeum získalo celou řadu cenných přírůstků zejména z oblasti lidové kultury, sbírky byly nově roztříděny a uspořádány. Díky profesoru Kollibabemu

muzeum rovněž pečovalo o poměrně rozsáhlý městský archív. Bezprostředně po roce 1945 mělo muzeum opět štěstí v osobě učitele Emanuela Boušky, který muzeum úspěšně spravoval a vedl až do konce 60.let. Bouška nejen, že přes několikeré náročné stěhování sbírek uhájil existenci muzea, ale v nebývalém rozsahu sbírky vlastními sběry významně obohatil. Z vylidněných a devastovaných příhraničních území Šumavy se mu dařilo zachraňovat ohrožené kulturní a přírodní památky. Významnými a početnými zisky obohatil zejména sbírky skla, řemesel, zemědělství, starého a lidového umění, založil ojedinělou sbírku obrazů a grafiky se šumavskými náměty. Už při tvorbě expozic v dnešní budově č.p.140 na náměstí v letech 1953 – 1954 se uplatňovala koncepce muzea nejen městského, ale především regionálního muzea pro Šumavu. Dospělo se tak k rozhodnutí budovat i ta oddělení, pro které muzeum dosud nemělo materiál. Vytvářely se nové sbírky zejména z oborů přírodních věd – mineralogie, geologie, botaniky ale i zoologie, k čemuž se podařilo získat spolupráci předních odborníků. Charakteristickým rysem muzea v Kašperských Horách se od 50. let stal také zájem o výtvarné umění, který se projevil nejen budováním sbírky grafiky a obrazů se šumavskými náměty, pořádáním pravidelných výstav výtvarného umění, ale i konkrétní spoluprací s výtvarníky. Příkladem tu může být působení akademického malíře Aloise Moravce, který podle námětů muzea vytvořil v padesátých a šedesátých letech jedinečný soubor šumavských kreseb a olejů, které mají dnes rovněž význam dokumentární. I v současné době se muzeum snaží tuto sbírku stále doplňovat. Snad nejcennějším souborem děl inspirovaných Šumavou, které dříve získalo muzeum v Kašperských Horách, jsou kresby, akvarely a barevné dřevoryty všestranného umělce Josefa Váchala, včetně jeho unikátní grafické knihy Šumava umírající a romantická. Díky svému obdivuhodnému rozhledu dovedl Bouška dobře a s efektem využívat odbornou pomoc z centrálních vědeckých institucí a to nejen pro oblast přírodních ale i společenských věd. Úloha kašperskohorského muzea jako regionálního ústavu pro Šumavu byla posílena zejména vznikem Chráněné krajinné oblasti Šumava v roce 1963. Muzeum už tenkrát neslo název „Šumavské muzeum“ a získávalo své návštěvníky zejména ze stále rostoucích řad turistů.

Současná stálá expozice muzea v Kašperských Horách byla otevřena po rozsáhlé stavební adaptaci muzejní budovy v roce 1980. Zaujímá prakticky obě patra muzejní budovy. První patro je vyhrazeno přírodě Šumavy a druhé zaujímá historická expozice s názvem Život a práce lidí. Expozice Příroda Šumavy je zaměřena na názorné a přehledné zachycení jednotlivých životních prostředí – biotopů. Naznačují to ostatně názvy jednotlivých oddílů: Život v Šumavském lese, Příroda šumavských sídlišť a jejich okolí, Život v prostředí šumavských vod, Příroda šumavské otevřené krajiny. Na několika místech expozice přibližuje problematiku ochrany šumavské přírody a informuje o významu Národního parku a Chráněné krajinné oblasti. Nutno ovšem poznamenat, že tato expozice je již morálně i odborně zavádějící a je obtížné poskytovat návštěvníkům relevantní informace, které by mohly jednak lépe zaujmout a lépe reflektovat současný stav.

Nejvýraznější je nově upravená vstupní část přírodovědné expozice, která je věnována zcela nové expozici geologie a mineralogie. V expozici jsou vystaveny horniny a minerály šumavského moldanubika z oblasti Kašperskohorska a jeho okolí. Expozice tvoří přehled většiny vyskytujících se hornin, vybrané horniny jsou opatřeny maloplošným výbrusem a leštěnou plochou pro lepší optickou zřetelnost struktury hornin a doplněny grafickými obrazovými i textovými informacemi z jednotlivých lokalit sběrů. Sběrka hornin a minerálů v expozici může být pro každého návštěvníka zajímavým poznáváním a poučením o neživé přírodě Kašperskohorska.

Historická expozice ve 2. patře byla uspořádána do několika tematických celků: Osídlení a bydlení, Zemědělství, dřevařství, domácí výroba, lidová kultura, Sklářství, Těžba zlata a Kašperské Hory. Expozici doplňují výtvarná díla inspirovaná krajinou a přírodou Šumavy (Váchal, Nejedlý, Moravec, Krejsa, Beneš, Houšť). Mezi nejzajímavější exponáty zde například patří ukázky výroby tzv. dřevěného drátu a dřeváků, dřevěné úly v podobě venkovských domů, dřevěné hračky, historický a lidový malovaný nábytek, předměty lidového i vysokého umění, podmalby na skle, betlémy, devocionálie, lidové hudební nástroje, umrlčí prkna, památky na život světáků – cirkusáků. Zasloužená pozornost je věnována minulosti šumavského sklářství s důrazem na slavné secesní vázy firmy Lötze z Klášterského Mlýna u Rejštejna. Mezi zvláštnosti zde patří také ojedinělá sbírka lahviček na šňupací tabák. V expozici Šumavská těžba zlata a Kašperské Hory návštěvníka zaujmou modely rýžování, dolování a zpracování zlata i archeologické nálezy. Mezi památkami starého umění vynikají díla pozdně gotického řezbářství, zejména díla anonymního tvůrce, zvaného Mistr Oplakávání ze Zvíkova, jejichž vznik umožnila prosperita Kašperských Hor pramenící na počátku 16. století z postavení horního města a střediska obchodu s Bavorskem.

Od roku 2015 je v přízemí muzea nová stálá expozice UMĚNÍ GOTIKY v krajích Otavy a Úhlavy, která představuje kolekci nejcennějších středověkých uměleckých památek z území jihozápadních Čech na jednom místě.

Mezi nejcennější exponáty této expozice patří nadživotní socha Madony s děckem z poutního místa Nezamyslice, vzniklá snad v Plzni po roce 1420. Zřejmě těsně před vypuknutím husitské revoluce vznikla socha Panny Marie z Klatov (cca 1400 – 1419). Milostná socha Madony z poutního místa Dobruška nese rysy bavorského řezbářství a byla vytvořena někdy po roce 1470. Pozornosti návštěvníka zaujme dochovaný pozdně gotický křídlový oltář Panny Marie Ochránitelky z Kašperských Hor – tzv. Menší kašperskohorská archa z konce 15. století. Část expozice patří výběru prací jménem neznámého, ale vynikajícího sochaře, kterého historici umění pojmenovali podle jeho nejznámějšího díla Mistrem Oplakávání Krista ze Zvíkova. České gotické umění patří k tomu nejlepšímu, čím naše země přispěly k světovému kulturnímu dědictví. Zdaleka ne tak ekonomicky i kulturně příznivá byla v našem kraji doba baroka. Přesto se i zde dochovala řada pozoruhodných památek, z nichž na některé upozorňuje nová expozice. Barokní díl expozice přinesl řadu dosud zcela neznámých ukázek malířského a řezbářského umění včetně prací uměleckého řemesla – například olejomalby a plastiky z 18. století z kostela sv. Mořice na Mouřenci u Annína nebo dobová vyobrazení milostných mariánských obrazů – Panny Marie Bolestné z kapucínského kláštera v Sušici nebo Panny Marie Klatovské. Svým zvláštním námětem oslovuje zvláště obraz Vanitas z Mouřence. Svou mistrovskou kvalitou je zcela mimořádným dílem ve sbírkách muzea velké plátno rakouského malíře italského původu Martina Altomonteho Bitva s Turky u Parkanu, olej z doby po roce 1684. Po dlouhé době „odpočinku“ v muzejním depozitáři se veřejnosti představil také rozměrný olej na plátně středoevropského mistra 17. století s názvem Venuše s Kupidem a Merkurem (Výchova Kupidova).

Ve stálé expozici jsme několik let neprováděli žádné zásadní změny, protože jsme počítali s dokončením třetí etapy rekonstrukce tohoto muzea, která by zahrnovala i novou expozici. Protože však v nejbližších letech tento záměr nebude patrně naplněn, provedli jsme v roce 2018 dílčí úpravy vlastními silami.

Na objekt muzea navazuje i objekt tzv. Galerie, která prošla v letech 2009 – 2011 celkovou rekonstrukcí. V rekonstruovaném objektu je nadále v přízemí výstavní prostor pro krátkodobé výstavy a v patře se do budoucna uvažuje s instalací nové stálé expozice věnované historii šumavského sklářství.

Protože rekonstrukce objektu galerie již řešila i budoucí propojení obou objektů, využili jsme situace a sjednotili jsme vstup do celého areálu muzea. Bývalou vstupní halu s pokladnou v budově muzea jsme využili jako nový výstavní prostor a sjednotili jsme také vstupné do celého muzea. Plné vstupné do kašperskohorského muzea je 60,- Kč, snížené vstupné je 30,- Kč. Děti do 3 let mají vstup zdarma a také místní školy mají vstup do muzea zdarma. Bylo také zavedeno samostatné vstupné na výstavy v galerii ve výši 40,- Kč. Muzeum je otevřeno od 1.května do 31. října, ale po předchozí dohodě umožňujeme návštěvu i mimo tyto měsíce, zejména v době vánočních a jarních prázdnin. Galerie má celoroční provoz s technickou přestávkou v dubnu a v listopadu.

♦ Muzeum Šumavy Železná Ruda

Železnorudské muzeum bylo založeno z iniciativy regionálního spisovatele, básníka, sběratele šumavského folklóru a zámožného obchodníka Aloise Hilgarta v roce 1936. Původně se jmenovalo Královácké vlastenecké muzeum v Městě Železná Ruda - Muzeum královského hvozdu - Künisches Heimatmuseum. Těžištěm **stálé expozice** je v Železné Rudě rodinná sbírka sklářského rodu Abele zahrnující především sklo, nábytek, rodinné portréty a také obrazy Ernestiny Jelínkové (narozena r. 1884, neteř spisovatele Karla Klostermanna). Rodinná sbírka byla uložena ve vile, kterou v roce 1887 postavil v Železné Rudě Krištof Abele a ve které se železnorudské muzeum dodnes nachází. Slavný sklářský rod Abele připomínají nejen historické portréty, rodinný historický nábytek, slavná rozměrná zrcadla, ale i kdysi velice ceněné obrazy na skle se zrcadlovým pozadím od malíře Vincence Jankeho z počátku 19.století. Pozornost zaslouží i expozice věnovaná šumavskému železářství a hamernictví, které významně spoluvytvářelo dějiny Železné Rudy.

V objektu muzea byl po uzavření nové smlouvy s Městem Železná Ruda v roce 2006 bývalý služební byt upraven na výstavní prostor, který se používá pro pořádání krátkodobých výstav. Výstavní činnost se zde slibně rozběhla - o výstavy je zde zájem, i když z hlediska vzdálenosti je pro nás jejich instalace poněkud komplikovanější. V roce 2008 byl nově upraven a zpřístupněn jeden z půdních depozitářů s nevelkou, ale zajímavou sbírkou předmětů, které na svých cestách nashromáždil fregatní kapitán Rudolf Abele, poslední majitel vily, kterou v roce 1946 "věnoval" Československému státu. Otevřením a zpřístupněním jednoho depozitáře v Železné Rudě byla výstavní plocha rozšířena o 20 m². Po přemístění městského informačního centra do jiného objektu získalo muzeum další prostory, které využilo především jako důstojnější prostor pro pokladnu a prodejnu. Vzhledem k tomu, že expozice tohoto muzea, i když je malá, tak je umístěna ve dvou patrech a je poměrně členitá, je objekt vybaven kamerovým systémem.

I nadále platí Muzeum Šumavy Městu Železná Ruda (vlastník objektu) pouze symbolický nájem 1,- Kč ročně a hradí si veškeré provozní náklady. Muzeum je otevřeno celoročně a plné vstupné je 40,- Kč, snížené vstupné je 20,- Kč, děti do 3 let a místní školy mají vstup do muzea zdarma.

♦ Muzeum Dr. Šimona Adlera v Dobré Vodě ♦

Toto muzeum od doby svého založení v roce 1997 spadalo pod Západočeské muzeum v Plzni. Na svém jednání dne 8.12.2014 Zastupitelstvo Plzeňského kraje tuto změnu schválilo v rámci dodatku č.8 ke Zřizovací listině Muzea Šumavy a od 1.1.2015 spravuje tuto pobočku Muzeum Šumavy.

Do Dobré Vody, kde po dlouhá desetiletí žili společně tři etnické skupiny: česká, německá a židovská a kde se po válce téměř zastavil život, se po roce 1989 začali navracet původní obyvatelé a turisté. Vrátil se sem také syn Šimona Adlera - Matityahu Adler, který byl spolu se svým bratrem rabínem Sinajem Adlerem iniciátorem vzniku muzea. Muzeum bylo vybudováno především jako památník židovského historika a rabína Dr. Šimona Adlera, který se zde narodil a v roce 1944 se stal obětí holocaustu. V muzeu je rovněž prezentována kultura a náboženství židovských obyvatel v západočeském příhraničí. **Stálá expozice** v suterénu připomíná 110 zaniklých židovských komunit v západočeském pohraničí a originální formou seznamuje se životem židovské menšiny na Šumavě. Dokumentace života židovské rodiny je rozdělena na nejdůležitější mezníky: narození, obřizka chlapců, bar – micva, svatba a závěr života. Závěr expozice tvoří rekonstrukce interiéru, dokumentující každodenní život Židů v daném regionu na přelomu 19. a 20. století. Součástí expozice je i rekonstruovaná původní košer porážka a interiér pošumavské hospody.

V roce 2018 byla zahájena spolupráce PhDr. Fredem Chvátalem, odborníkem na židovskou problematiku. Projednali jsme možnost úprav stálé expozice a na základě toho dr. Chvátal zpracoval scénář nové expozice. S částečnou realizací se počítá v roce 2019. Část stálé expozice (šumavská hospoda a interiér světnice) bude přestěhována do patra, kde se uvolnila velká místnost bývalé kanceláře. V nových prostorách bude instalovaná expozice věnovaná nově zpracovaným dějinám židovských komunit, včetně modelů synagog, a dějinám Česko-Izraelských vztahů. Zbývající část expozice by měla projít pouze malou úpravou.

Problémem stálé expozice tohoto muzea byla vysoká vlhkost (jedná se o suterén, který je zapuštěný do svahu a při stavbě nebyla provedena izolace stěn). Vzhledem k neustále vysoké vlhkosti (kolem 90%) si předchází provozovatel expozice (ZČM Plzeň), odvezl velké množství exponátů, které touto vlhkostí trpěly. Příslušníci rodiny Adlerů při své návštěvě v srpnu 2015 na tuto skutečnost reagovali dost nepříjemně. Během roku 2016 se podařilo realizovat několik stavebních úprav, které vedly ke snížení vlhkosti a v současnosti se vlhkost pohybuje v rozmezí 50 – 60%).

Součástí muzea je i menší přednáškový sál s projektorem, který se využívá pro přednášky pro školní a jiné výpravy. Mohou se zde instalovat panelové výstavy. Objekt, v němž muzeum sídlí, patří městu Hartmanice a muzeum platí nájem ve výši 108.240,- Kč ročně.

Muzeum je otevřeno celoročně každý den mimo pondělí. Plné vstupné je 40,- Kč, snížené 20,- Kč, děti do tří let zde mají vstup zdarma. Je zde zavedeno i rodinné vstupné ve výši 80,- Kč.

V říjnu roku 2018 muzeum opět navštívili příslušníci rodiny Adlerů.

Muzeum Šumavy má v současné době ve všech svých pobočkách celkem 3.381 m² výstavní plochy, z toho 2.386 pro stálé expozice a 995 m² pro krátkodobé výstavy. Bezbariérový přístup má 1.279 m² výstavní plochy. V roce 2018 muzeum realizovalo celkem 16 výstav. Čtyři výstavy přecházely z roku 2017. V případě výstavy věnované spisovateli Karlu Klostermannovi v prostorách bývalé hájenky na Březníku, má tato výstava již spíše charakter stálé expozice.

Celková návštěvnost stálých expozic a výstav byla v roce 2018 37.476 osob, ostatní akce pořádané muzeem navštívilo 1.082 osob a doprovodné programy k výstavám navštívilo 812 osob. Celkem tedy navštívilo v roce 2018 výstavy, expozice a akce pořádané muzeem 39.370 návštěvníků. V průběhu roku měly všechny pobočky muzea dva dny s bezplatným vstupem (Mezinárodní den muzeí v květnu a Den krajů - státní svátek 28.10.), sušické i kašperskohorské muzeum kromě toho umožnilo již tradičně bezplatný vstup ke Dni seniorů v září.

PŘEHLED VÝSTAV

Vedle stálých expozic pořádá muzeum každoročně řadu výstav ve vlastních prostorách i v jiných institucích. Výstavní strategie je s ohledem na výstavní prostory koncipována tak, že v kašperskohorském muzeu se pořádala zpravidla jedna dlouhodobá výstava. Reorganizace a sjednocení vstupu do obou objektů, které zde muzeum spravuje (budovy čp. 140 a 141) v roce 2014 nám umožnilo tento výstavní prostor významně rozšířit a v roce 2015 se výstavní plocha zvětšila ještě o místnost bývalého depozitáře botaniky a fotokomory, kde vznikl další nový výstavní prostor. Dnes již tento prostor nevyužíváme pro výstavní účely. V současné době je zde instalovaná výstava Gotika a barok z jihozápadních Čech, která má již charakter nové stálé expozice. V kašperskohorské galerii se pořádá jedna až dvě dlouhodobé výstavy, vycházející převážně z vlastních sbírek.

Sušice měla výstavní program založený na střídání menších výstav v kratších intervalech a zpravidla jen od května do října. Od roku 2013 se situace změnila a také v Sušici je možné po rekonstrukci areálu bývalé strážnice pořádat větší výstavy a to celoročně. Původní dva malé výstavní sály byly zrušeny a nahradil je jeden velký multifunkční sál v patře a jeden malý sál v přízemí. Výstavní prostory v Železné Rudě slouží především pro pořádání krátkodobých výstav jak z vlastních sbírek, tak i výstav regionálních výtvarníků. Nové výstavní možnosti přineslo také připojení muzea Dr. Šimona Adlera v Dobré Vodě. Vzhledem k tomu, že muzeum nemá vlastního výtvarníka, realizuje instalaci výstav převážně vlastními silami (koncepce, výběr exponátů, instalace, výtvarné práce, texty, popisky, návrhy plakátů atd.)

◆ MUZEUM ŠUMAVY SUŠICE ◆

HISTORICKÉ CUKRÁRNY

Atraktivní výstava o vývoji cukrářského řemesla, sladkostí a historii cukráren v Českých zemích. Každý návštěvník si na této výstavě přijde na své – dospělí se seznámí s nejoblíbenějšími a nejvyhledávanějšími cukrárnami a výrobami cukrovinek v prvorepublikovém Československu, děti mohly obdivovat nápaditost a rozdíly dřívějších a dnešních sladkostí nebo se pousmát nad ručním strojem na zmrzlinu. Dobu zašlých časů připomínal stylizovaný interiér historické cukrárny, obchodu i výroby, se zásobníky na kávu, dózami plných bonbonů a zákusky vytvořených podle časopisů ze 30. let 20. st. Výstava představila ukázky mnohdy již zapomenutých cukrářských nástrojů, jako jsou raznice a formy na bonbony nebo tvořítka dřívě oblíbených sněhových koulí. Vystaveny byly také dobové bonboniéry i reklamní materiály. Návštěvníci získali také přehled o historii čokolády, marcipánu,

perníku, zmrzliny nebo dortů, stejně jako o vývoji cukrářského řemesla v Čechách a na Moravě. A sušičtí pamětníci mohli nostalgicky zavzpomínat na pana Fialku, jeho slavné zákusky a vyhlášenou cukrárnu v hotelu Fialka.

6.12.2017 – 4.2.2018

PAPÍROVÉ BETLÉMY

Vánoční výstava téměř 50 vystříhovaných papírových betlémů, kterou jsme si zapůjčili od agentury RLA Stallion z Plzně. Výstavu doplnily panely s texty o vánočních zvycích od počátku Adventu do svátku Tří králů.

6.12.2017 – 31.1.2018

50 LET OD ZNOVUOBNOVENÍ JUNÁKA V ROCE 1968

Rok 2018 byl významný i pro členy sušického skautského střediska Vydří stopa, kteří si připomněli 50 let od znovuoobnovení činnosti sušického střediska v roce 1968. Prostřednictvím dobových fotografií, ale i vlajek, kronik a dalších památek si návštěvníci mohli připomenout bohatou historii sušického skautingu sahající až do let 1908 a 1909. Nechyběly samozřejmě chybět ani pohledy na současnost střediska, fotografie a materiály z táborů a dalších akcí.

4.5. - 31.8.2018

STARÉ STROMY NA ŽIDOVSKÝCH HŘBITOVECH

Výstava s řadou časosběrných fotografií dokumentovala střet kulturní, historické a ekologické hodnoty, ale i proměny ročních období. Autorem fotografií je historik – dokumentátor židovských hřbitovů a garant této dokumentace pro Plzeňský kraj PhDr. Václav Chvátal. V Plzeňském regionu se nacházejí desítky židovských hřbitovů. I v samotné Sušici jsou tyto hřbitovy dva. Při bývalém městském opevnění v ulici Příkopy v Sušici se nachází menší starší židovský hřbitov, založený roku 1626. Následně byl několikrát rozšiřován naposledy v roce 1810. Sloužil až do roku 1875 kdy byl založen na západním okraji města nový hřbitov. Dnes na ploše 430 m2 můžeme vidět zhruba 140 náhrobků z let 1660-1875 (barokní a klasicistní stély).

Nový židovský hřbitov se nachází na západním okraji města. Založen byl roku 1876 a sloužil až do druhé světové války. Dnes tu najdeme na 112 náhrobků od doby založení hřbitova do roku 1946. Původně hřbitovní domek dnes slouží obytným účelům.

květen – červen 2018

STŘÍBRNÁ KRÁSA

Výstava historického i současného stříbřeného ze sbírek muzea.

květen – červen 2018

KUDY, TUDY K BETLÉMU

Vánoční výstava betlémů ze soukromé sbírky pana Ivana Tišnovského. Na výstavě bylo představeno několik desítek betlémů z nejrůznějšího materiálu (sklo, keramika, papírové, paličkované, skleněné, vyřezávané) a nejrůznějšího původu (české, italské, africké, indiánské, německé, řecké atd.).

7.12.2018 – 28.2.2019

ARCHITEKTURA VE SLUŽBÁCH PRVBÍ REPUBLIKY

Putovní výstava, kterou připravili zaměstnanci plzeňského NPÚ představila prvorepublikovou architekturu z celého Plzeňského kraje - obytné domy, budovy sloužící pro potřeby úřadů, železniční stanice, školy, sokolovny, mosty či Památník

odboje v Sušici, jejichž autoři byli významní architekti tohoto období. Jmenujme zvučná jména Adolf Loos, Ladislav Skřivánek, Jan Pacl, Vladimír Weingärtner nebo Hanuš Zápál.

prosinec 2018 – březen 2019

◆ MUZEUM ŠUMAVY KAŠPERSKÉ HORY ◆

Bývalé výstavní prostory v přízemí objektu kašperskohorského muzea mají dnes charakter stálé expozice gotického a barokního umění. V části prostoru jsme uspořádali jednu dlouhodobou výstavu.

ZVONY PRO ŠUMAVU

Doprovodná akce ke stejnojmennému projektu, který má za cíl restaurování dosavadních a pořízení nových zvonů pro věž kostela sv. Markéty v Kašperských Horách, na kterém se mají podílet Římskokatolická farnost a Město Kašperské Hory, Nadace „BLÍŽKSOBĚ“, Šumavský kulturní spolek, Muzeum Šumavy a další...
7.9.2018 – prosinec 2019

◆ GALERIE MUZEA ŠUMAVY V KAŠPERSKÝCH HORÁCH ◆

ŠUMAVSKÉ CHALUPY OČIMA JAROMÍRA RANDÁKA

Výstava byla malým ohlédnutím za lidovou architekturou na Šumavě, kterou muzeum zprostředkovalo z pozůstalosti ilustrací a kreseb tohoto samouka - výtvarníka a malíře. Již od mládí zajímalo Jaromíra Randáka výtvarné umění v podobě maleb a ilustrací rodného Pošumaví. V průběhu svého života zachytil bezpočet lidových staveb a jejich vývoj převážně z oblasti Stašska. Kromě lidových staveb a jejich zákoutí maloval i šumavskou krajinu, v místech, která mu nejvíce přirostla k srdci. Mimo jiné, maloval také portréty, zátiší svého domova a také skici ze života lidí ze svého blízkého okolí, často zachycující i humorné scény. V jeho díle se objevily i propagační kresby a ilustrace pro obchodní činnosti. Jaromír Randák však ve svém výtvarném díle zůstal nejvíce věrný kouzlu obyčejných šumavských stavení a přestože nebyl fundovaným památkářem, podařilo se mu ztvárnit šumavskou dobovou lidovou architekturu se všemi jejími výraznými a charakteristickými rysy.

Výstava byla doplněna o další historické zajímavosti jako jsou historické předměty, které používali obyvatelé ještě i v polovině minulého století, dále ukázky z výzkumů historika umění, etnografa a výtvarníka Josefa Václava Scheybala, nebo výběr z dokumentace Kroniky obce Nicov k lidovým stavbám a životu obyvatel z 1. poloviny 19. století a další zajímavosti.

6.5. 2017 - 31.3.2018

SBLÍŽENÍ – lidé a velké šelmy Šumavy

Unikátní výstava věnovaná návratu velkých šelem na Šumavu a soužití lidí s nimi. Připravilo ji Hnutí DUHA ve spolupráci s Muzeem Šumavy a Správou národního parku Šumava. Na výstavě byla představena rozsáhlá a kvalitní fotodokumentace téměř půlstoletí dlouhého příběhu návratu velkých šelem na Šumavu. Mapové infografiky ukázaly, jak se ryši šířili v Pošumaví a představily zajímavé životní příběhy proslulých rysích tuláků, kteří se léta pohybují na české-bavorsko-rakouském pomezí. Autoři výstavy se při její přípravě vydali zpátky v čase za původem šumavského rysa. Od pamětníků a z archivů získali dosud nepublikovanou dokumentaci Projektu Lynx. Díky němu bylo v letech 1982 – 1989

do šumavské přírody vypuštěno 17 rysů ze slovenských hor. Návštěvníci mohli shlédnout fotografickou dokumentaci této historie, dobové dokumenty, korespondenci i vzpomínky tehdejších aktérů. Výstavu doplnily originální kresby pana Ludvíka Kunce, který také stál u zrodu tohoto projektu. Na přípravě výstavy se podílely desítky ochranářů, zoologů, lesníků, myslivců a fotografů z ČR, Bavorska a Rakouska. V průběhu výstavy mohli návštěvníci využít komentované prohlídky.
11.5.2018 – 30.3.2019

◆ MUZEUM ŠUMAVY ŽELEZNÁ RUDA ◆

LIDOVÁ ARCHITEKTURA PLZEŇSKÉHO KRAJE

Panelová putovní výstava seznámila návštěvníky s historickým stavebním fondem z okruhu památek lidové architektury v Plzeňském kraji. Výstava je výsledkem spolupráce všech muzeí zřizovaných Plzeňským krajem.
prosinec 2017 – leden 2018

DVĚ + JEDEN

Výstava obrazů a grafik tří současných výtvarníků – Zdeňka Hranáčové, Jarmily Štěpánkové a Josefa Pospíchala.
26.7. - 31.10.2018

◆ MUZEUM Dr. ŠIMONA ADLERA V DOBRÉ VODĚ ◆

KRÁLOVÉ ŠUMAVY

Putovní výstava, která vzešla ze spolupráce mezi Ústavem pro studium totalitních režimů a Prachatickým muzeem. Výstava mapuje životní osudy kurýrů západních zpravodajských služeb a jejich převaděčů při přechodech přes hranice na Šumavě. Kurýři přecházeli hranice ve službách amerických, britských a francouzských zpravodajských služeb. Jejich úkolem na československém území bylo získávat zpravodajsky cenné informace týkající se hospodářských, vojenských a bezpečnostních poměrů, nálady obyvatelstva apod. Při přechodu hranic mnozí z nich využívali pomoci převaděčů. Mnoho kurýrů bylo dopadeno Pohraniční stráží, nebo Státní bezpečností a odsouzeno k mimořádně vysokým trestům odnětí svobody (až doživotí). Bezmála čtyři desítky kurýrů byly odsouzeny k trestu smrti. K nejznámějším kurýrům působících v prostoru Prachaticka a Vimperska patřil Josef Hasil, přezdívaný také Král Šumavy, se svými bratry Bohumilem a Juliem, Jaroslav Kaska, či Jan Mašek. K nejznámějším popraveným kurýrům z regionu západní Šumavy patřili Josef Ludvík a Vladimír Palma. Jedním z nejúspěšnějších převaděčů byl Franz Kilián Nowotny, původem sudetský Němec, působící na Vimpersku. Součástí výstavy byly i panely věnované příslušníkům Státní bezpečnosti, Pohraniční strážě, či zahraničních exilových center a dobové filmové a literární propagandě. Pozornost se zaměřila i na provokační akce Státní bezpečnosti, zejména na legendární a doposud v detailech málo známou Akci Kameny, v rámci níž StB za pomoci falešných převaděčů lákala uprchlíky do fiktivních služeben americké zpravodajské služby. Dle současných odhadů se obětmi provokací stalo několik stovek osob.

Výstava kromě osudů kurýrů a převaděčů reflektuje také změny šumavské krajiny a osídlení, které souvisely jednak s poválečnými událostmi, jednak s politickým uspořádáním po únorovém převratu v roce 1948.

1.4. - 31.10.2018

1. REPUBLIKA

Netradiční výstava fotografií Angela Purgerta. Jedná se o originální fotografický projekt, který vznikl v letech 2009 – 2018, spolupracovalo na něm bezmála 160 lidí a to bez nároku na honorář. Angelo Purgert se nechal inspirovat společenskou atmosférou první republiky a ve své tvorbě snoubil prvorepublikový styl s nádechem dnešní doby. Při své tvorbě vytvořil originální fotografie, které z první republiky čerpají, ovšem neuzavírají se v ní. Důležitým prvkem, který dodává fotografiím rys autenticity, jsou samotné interiéry. Fotografie tak zachycují prvorepublikové kavárny Louvre, Imperial, Slavia nebo Adria, hotely Art Deco Imperial, Ambassador – Zlatá husa, Art Nouveau Palace a Hotel Paříž, Cukrárnu Myšák, ale také Národní technické muzeum nebo Českou restauraci a tančírnu Republika. Fotografování probíhalo i v Obecním domě, secesní perle pražské architektury, a také v Paláci Lucerna. Výjimkou nebyly ani romantické uličky a parky staré Prahy. Fotografie z tohoto projektu také získaly mnoho mezinárodních ocenění.

29.6. - 31.8.2018

ŽIDOVSKÉ KOMUNITY NA ŠUMAVĚ A STŘÍPKY (NEJEN) Z RODINNÝCH ARCHÍVŮ

Výstava fotografií ze sbírek Muzea Šumavy a Západočeského muzea v Plzni, která připomněla osudy vybraných židovských osobností a podnikatelů v regionu. Připomíná také osud několika šumavských židovských komunit a jejich zánik.
září 2018 – březen 2019

♦VÝSTAVY POŘÁDANÉ NEBO SPOLUPOŘÁDANÉ MUZEEM V JINÝCH PROSTORÁCH♦

EXPOZICE KARLA KLOSTERMANNNA NA BŘEZNÍKU

Poměrně zachovalou stavbu bývalé myslivny, která stála při staré obchodní stezce téměř na zemské hranici uprostřed rozlehlých šumavských hvozdů, adaptoval v roce 2002 Národní park Šumava a upravil ji na informační středisko. Dne 24. května 2003 zde byla v podkroví myslivny otevřena expozice Karla Klostermanna - spisovatele Šumavy. Místo nebylo zvoleno náhodou, protože do Březníku - Pürstlinku a jeho okolí zasadil spisovatel Karel Klostermann svůj nejznámější román - Ze světa lesních samot. Veškeré exponáty jsou zapůjčené ze sbírek Muzea Šumavy a také instalaci prováděli zaměstnanci muzea sami. I když informační centrum a návštěvnické zázemí pracovalo v roce 2018 jen v omezeném rozsahu, výstava byla stále přístupná. Výstava má dnes již charakter stálé expozice ovšem vzhledem k délce trvání této výstavy plánuje muzeum ji v roce 2019 zrušit a vystavené předměty převést zpět do depozitáře a provést jejich ošetření a konzervaci.

Kromě uvedených výstav představuje Muzeum Šumavy vybrané kolekce předmětů na komorních výstavách ve vstupní hale muzea. V roce 2018 byly takto nainstalovány 2 minivýstavy na téma **VČELAŘSTVÍ a Nález v hotelu OTAVA.**

7. OPRAVY A UDRŽOVÁNÍ OBJEKTŮ

◆ Muzeum Šumavy Sušice ◆

V roce 2012 proběhlo slavnostní otevření nově zrekonstruovaných prostor muzea. Objekt bývalé strážnice v areálu muzea byl zastřešen, vznikl zde víceúčelový sál vybavený potřebným výstavním mobiliářem, projekční technikou a židlemi (kapacita pro 100 osob). Také přízemní prostory s malým lapidáři lze využívat pro menší výstavy obrazů, fotografií atd. Lapidárium postupně zaplňujeme restaurovanými unikátními kovanými kříži ze zrušeného sušického hřbitova. Dvůr muzea zůstal zachován v původní podobě, i když zde přibyl nový výrazný prvek - originální moderní propojovací objekt s atypickou prohnutou prosklenou stěnou mezi stávající expozicí a opraveným objektem. Reflexní sklo, které je zde použité, zrcadlí ostatní objekty na nádvoří, což umocňuje celkový dojem z vnitřního areálu muzea. Za tuto rekonstrukci a dostavbu historického objektu získalo muzeum nominaci a následně i 1. místo v 11. ročníku soutěže Stavba roku Plzeňského kraje 2013.

V červnu roku 2018 skončilo pětileté období užitelnosti projektu rekonstrukce části areálu sušického muzea podpořeného z ROP. Za tuto dobu se v opravených prostorách konalo celkem 103 akcí:

- 43 výstav,
- 36 přednášek,
- 8 koncertů,
- 5 divadelních představení,
- 1 konference,
- 10 ostatních akcí (křty knih, besedy atd.).

V roce 2013 došlo během zimy k narušení dvacet let staré plechové střešní krytiny nad kanceláři v Sušici a v důsledku toho opakovaně zatékalo do kanceláří. Odbor investic a majetku však uvolnil na opravu necelých 80. tis. Kč, což umožnilo vyměnit jen necelou polovinu této střechy. Přitom se zároveň v této části provedlo i zateplení, které tady dosud nebylo. Oprava a výměna zbylé části plechové střechy včetně zateplení byla dokončena v srpnu – září 2016.

V Sušickém muzeu jsou stále ještě původní špaletová okna z počátku 30. let minulého století. I přes údržbu už nedoléhají, netěsní, při otevírání a zavírání se zkříží a praskají okenní tabulky. I v tomto případě by bylo třeba provést jejich výměnu. Pokud by se akce realizovala, bylo by možné získat příspěvek z programu na obnovu památkových objektů města Sušice.

V roce 2018 probíhala v muzeu jen běžná údržba a drobné opravy.

◆ Muzeum Šumavy a Galerie Kašperské Hory ◆

V Kašperských Horách vlastní Muzeum Šumavy tři objekty, u nichž bylo zřejmé již před několika lety, že je nutná jejich celková rekonstrukce. Záměrem bylo tuto rekonstrukci rozdělit tak, aby co nejméně narušila chod muzea. Proto byly práce rozděleny do tří etap. První etapa byla zahájena v roce 2006 a v jejím rámci byl postaven nový moderní depozitář s kanceláři a studovnou. V letech 2009 – 2011 proběhla II. etapa rekonstrukce objektu čp. 141 (tzv. Galerie). V přízemí objektu je velká výstavní síň a v patře bude nová expozice šumavského sklářství. Rekonstrukce již řešila i budoucí propojení tohoto objektu se sousední budovou čp. 140 (současná stálá expozice), bezbariérové vstupy a umístění výtahu. Kromě

přízemí je celá expozice nedostupná imobilním návštěvníkům (navíc stávající schodiště je velice nepohodlné i pro pohyblivé návštěvníky – zejména starší a děti). Po ukončení návštěvnické sezony v říjnu 2018 byla část stálé expozice ve všech patrech vystěhovávána – muzeum získalo finanční podporu z IROP a bylo třeba připravit prostory pro stavbu výtahu. Firma, která vyhrála tuto veřejnou zakázku, však nakonec od této zakázky ustoupila a stavba výtahu byla zadána druhé firmě v pořadí. Stavba bude zahájena počátkem roku 2019.

Vnější vzhled objektu čp. 140 byl již svým způsobem ostudou kašperskohorského náměstí a v některých místech začínala dokonce opadávat fasáda. Potěšitelné proto bylo, že na rok 2016 byly uvolněny finanční prostředky ve výši 5,5 mil. Kč na vnější úpravy této budovy – nový krov a střecha, výměna oken, oprava a zateplení fasády. Tyto úpravy byly provedeny v druhé polovině roku 2016 a z muzejní budovy se stal doslova malý klenot na kašperskohorském náměstí.

V roce 2018 se ve všech objektech prováděla jen běžná údržba.

◆Muzeum Šumavy Železná Ruda◆

V roce 2016 konečně proběhla několik let odsunovaná rekonstrukce topení v objektu. Budova je napojena na plyn a byl zde již zastaralý plynový kotel a tělesa, která nešla regulovat a jejichž kapacita byla předimenzovaná (zejména v místě, kde býval byt). Na jaře 2016 byly provedeny kompletně nové rozvody a osazeny nové radiátory. Na podzim byla rekonstrukce dokončena opravou komína a instalací nového kondenzačního plynového kotle. Vzhledem k tomu, že objekt je města Železná Ruda, platilo celou tuto rekonstrukci město. V roce 2018 byly všechny prostory muzea vymalovány a probíhala zde jen běžná údržba.

◆Muzeum Dr. Šimona Adlera v Dobré Vodě◆

V roce 2018 probíhala v muzeu jen běžná údržba a byl vymalován přednáškový sál.

◆Depozitář v Břežanech◆

Depozitář v Břežanech se nachází v budově bývalé školy. V roce 2016 byl tento objekt prohlášen za kulturní památku se zdůvodněním, že se jedná o typický příklad patrové školní budovy z konce 19. století, výjimečně dochovaný v autentické podobě včetně původních interiérů a doprovodného zázemí. Původní „trojtřídká“ byla postavena v r. 1895 podle návrhu stavitele Majera z Horažďovic.

Objekt je překvapivě zachován v autentickém stavu z doby jeho výstavby, s původní dispozicí, dochována je celá řada stavebních prvků a umělecko-řemeslných detailů (např. dveřní výplně s původním kování, dřevěné podlahy, dlažby, suché záchodky v obou nadzemních podlažích, krovová konstrukce). V interiérech nedošlo takřka k žádným mladším stavebním zásahům (výjimkou jsou pouze skleněné tvarovky na schodišti, některé betonové podlahy a nová okna z roku 1966). Ve velmi dobrém stavu se dochovala také ohradní zeď školy, studna a hospodářské zázemí.

Objekt má katalogové číslo: 1934489904 a číslo ÚSKP: 105804.

Na objektu byla v roce 2017 provedena oprava krovu a kompletní výměna střešní krytiny. Na základě požadavku NPÚ byla na střeše obnovena i tři okna tzv. volského typu. V roce 2018 zde probíhala jen běžná údržba a opravy.

◆ Depozitář v bývalé praktické škole v Kašperských Horách ◆

Převodem od Plzeňského kraje získalo muzeum v roce 2012 nově objekt bývalé základní praktické školy v Kašperských Horách. V současnosti je objekt muzeem využíván jako depozitář. V roce 2015 sem byly přestěhovány především sbírky textilu a archeologie, byl zde uložen rozměrnější nábytek ze sbírek muzea a další rozměrnější sbírkové předměty, jako např. žebříňáky, saně na svážení dřeva, velké mandly.

V roce 2018 získalo muzeum v rámci IROP finanční podporu na rekonstrukci tohoto objektu, proto byly sbírky opět dočasně přemístěny na jiná místa. Žádné jiné práce v tomto objektu neprobíhaly.

◆ IROP ◆

V roce 2018 Muzeum Šumavy uspělo s žádostí o finanční podporu z IROP na projekt **Vybudování sklářského muzea včetně bezbariérového přístupu a ekonstrukce depozitáře v Kašperských Horách.**

Registrační číslo projektu: CZ.06.3.33/0.0/0.0/17_099/0007840

Identifikační číslo EIS: 117D03J000133

Prioritní osa: 06.3 Dobrá správa území a zefektivnění veřejných institucí.

Získaná podpora: 39 570 698,16 Kč

Projekt se skládá ze tří částí:

1) Stavba výtahu v objektu čp. 140 v Kašperských Horách, která zajistí bezbariérový přístup do všech pater muzea i sousedního objektu Galerie. Stavební práce budou zahájeny počátkem roku 2019.

2) Sklářské muzeum v objektu čp. 141 (Galerie) v Kašperských Horách.

Šumavské sklářství a sbírka skla Muzea Šumavy si novou komplexně pojatou expozici zaslouží, protože dosavadní expozice v současné době už totiž naprosto nevyhovuje svým rozsahem ani koncepcí a nedokáže představit sklářskou sbírku muzea v plném rozsahu. Šumava patří k nejstarším centrům sklářské výroby v českých zemích a první písemné zmínky o šumavském sklářství pocházejí z poloviny 14.století. Sklářství mělo velký vliv na utváření šumavské krajiny. Existence sklárny bývala zároveň velkou hybnou silou hospodářského rozvoje. Velký vliv měli skláři i na kulturní vývoj Šumavy a významně se podíleli na výstavbě, úpravách nebo provozu kostelů a tím přispívali ke kulturnímu vývoji svého okolí.

V současné době tvoří sklářská expozice pouhou cca 1/ 8 ze stálé expozice kašperskohorského muzea. Je zde vystaveno cca 600 exponátů a některé části této sbírky nejdou veřejnosti prezentovány vůbec (např. kolekce historického i současného stříbřeného skla).

Sbírka skla je součástí uměleckoprůmyslové podsbírký a tvoří ji archeologické nálezy z lokalit šumavských skláren, unikátní soubor sklářských stříhů převážně ze slavné sklárny v Klášterském Mlýně, vlastní výrobky šumavských skláren v řádu

několika tisíc kusů a sklářské náčiní. K této sbírce můžeme přiřadit i rozsáhlý soubor šumavských podmaleb na skle.

Protože se bude jednat o zcela novou expozici, bude třeba pořídit především výstavní fundus – vhodné bezpečnostní vitríny s vnitřním osvětlením

Součástí expozice budou i dioramata, modely, textové panely, dotykové panely s dalšími informacemi (např. ve formě komiksu pro děti) a s fotografiemi vybraných exponátů. Textové části a popisky budou v trojjazyčném provedení (ČJ, NJ, AJ a resumé v esperantu). Bude zde i „koutek“ pro zrakově postižené s možností osahat si repliky výrobků ze skla v různých obdobích včetně textů v Braillově písmu.

3) Depozitář v objektu bývalé praktické školy v Kašperských Horách.

Tento objekt bude po rekonstrukci určen primárně pro přírodovědné sbírky muzea.

Přírodovědné sbírky muzea jsou poměrně rozsáhlé a jsou členěny do několika podsbírek – mineralogie a geologie, botanika, zoologie a entomologie.

- Rozsáhlá botanická podsbírka čítá téměř 1700 přírůstkových a inventárních čísel, přičemž některá inventární čísla tvoří herbáře s dalšími desítkami jednotlivých položek. Součástí je také herbář mechorostů, lišejníků, hub a řas, kolekce zimních větévek a sbírka semen a plodů. Botanický materiál zahrnuje území převážně jihozápadní Šumavy a Sušicko. Odborníky je vysoce ceněn, protože jsou v něm zastoupeny druhy rostlin, které dnes již v přírodě nenajdeme, nebo jen velmi zřídka, navíc dnes patří mezi chráněné. Herbářové položky dokumentují systematicky vývoj flory na Šumavě od první poloviny minulého století. Botanický materiál potřebuje prostředí s možností regulace teploty a vlhkosti.

- Entomologická podsbírka zahrnuje více než 6200 exemplářů motýlů a brouků vyskytujících se na území jihozápadní Šumavy. Sbírka pochází z původního sbírkového fondu kašperskohorského muzea a její převážná část pochází z období po roce 1945, kdy se zde začalo systematicky budovat přírodovědné pracoviště.

- Geologická a mineralogická podsbírka obsahuje horninový materiál a minerály z oblasti jihozápadní Šumavy a také pochází z původní sbírky muzea v Kašperských Horách. Převážnou část tohoto materiálu pro muzeum nasbíral náš přední odborník profesor Josef Kuský a sbírka se rozšířila i díky geologickým průzkumům v okolí Kašperských Hor. Celkem obsahuje sbírka cca 630 inventárních a přírůstkových čísel předmětů.

- V zoologické podsbírce jsou komplexně zastoupeny všechny druhy živočichů z oblasti Šumavy, její součástí je sbírka paroží a sbírka ptačích vajec. Mezi nejcennější exponáty patří preparáty živočichů již vyhubených, vážně ohrožených nebo zatoulanců ze vzdálenějších zemí. V podsbírce je cca 1250 exponátů.

Přírodovědné sbírky komplexně mapují a dokládají vývoj a proměny flory a fauny na Šumavě v poměrně dlouhodobém časovém horizontu.

Dále zde bude velký depozitář pro rozměrné věci zejména z etnografické podsbírky – žebříňáky, velké sáně na svážená dřeva, mandly atd., které jsou zatím provizorně uloženy v depozitáři v Břežanech. Dále by zde měly být v temperovaném prostoru s možností klimatizace umístěny některé menší fondy, zejména textil, archeologie, modely a odlitky gramofonové desky a noty. V menší části prostoru bude provozní zázemí (sklad publikací a provozní archiv).

Budou zde i pracoviště pro odborné pracovníky a badatelna.

Ve všech objektech muzea probíhala v roce 2018 také pravidelná revize hasicích přístrojů, EZS a EPS, výtahu (Sušice), elektrozařízení a hromosvodů a revize kotelen. Další běžná údržba se provádí v průběhu roku dle potřeby.

8. OSTATNÍ ČINNOST MUZEA

◆Odborná činnost◆

Muzeum Šumavy má dvě odborná pracoviště – historické v Sušici a v Kašperských Horách a přírodovědné v Kašperských Horách. Historické oddělení se m.j. věnuje studiu a zpracovávání témat z regionálních dějin. Své místo má i výzkumná a dokumentační činnost v terénu. Odborní pracovníci muzea se kromě péče o část sbírek věnují přípravám výstav (scénáře, výběr exponátů, návrh výtvarného řešení výstavy a osobní účast na její instalaci), úpravám stálých expozic, přípravě podkladů k publikacím. Velký díl času se věnují odborní pracovníci zodpovídání odborných dotazů, odborným konzultacím, badatelům, studentům i dalším zájemcům o šumavskou vlastivědu (hlubší spolupráce se studenty přináší možnost získání jejich regionálně zaměřených prací do muzejní knihovny).

Historické pracoviště se významně věnuje popularizaci poznatků regionální historie nejen přednáškovou a výkladovou činností, ale také prostřednictvím knižních publikací, sborníků a časopisů, novin, rovněž prostřednictvím médií jako jsou rozhlas, televize, internet. Osvědčila se spolupráce s regionálními nakladatelstvími. Odborní pracovníci se opět podíleli svými odbornými příspěvky a poskytnutím fotografií sbírek i na některých významnějších vydavatelských projektech.

Muzeum nepravidelně vydává vlastivědný sborník (1x za dva roky) a díky personálnímu posílení odborných pracovníků se ustálila i redakční rada tohoto sborníku. Pro veřejnost se příležitostně pořádají přednášky pozvaných specializovaných odborníků a tématické vlastivědné večery s prezentacemi nových vlastivědných knih a dokumentárních filmů o Šumavě. Odborní pracovníci se účastní odborných symposií k regionální problematice, v některých případech přímo spolupracují na jejich organizaci. Muzeum Šumavy své aktivity rozvíjí také na základě spolupráce s řadou příbuzných (velkých i malých) zařízení doma i v zahraničí. Tradiční je mnohaletá spolupráce se specializovanými odborníky, čelnými reprezentanty svých oborů (Jan Royt, Vít Vlnas, Duňa Panenková, Jan Mergl, Blanka Stehlíková, Vladimír Procházka, Jiří Fröhlich, atd.). Ze zahraničních pracovních kontaktů připomeňme jako dlouholeté spolupracovníky muzea ve St. Oswaldu, Zwieselu, Frauenau, Regenu či Neukirchen bei Hl. Blut.

◆Činnost historického pracoviště v Sušici

PhDr. Jan Lhoták - historik

Správa sbírkového fondu písemností a katalogizace. Za kalendářní rok 2018 se do databáze Bach uložilo celkem 19 nových položek, vše nové přírůstky nebo neosignované položky ze starého muzejního fondu. Další materiál byl, stejně jako v každém roce, vzhledem ke své tématické příbuznosti přemanipulován z několika rozptýlených signatur pod jednu jedinou (nejčastěji materiály dokumentující činnost muzea) a ke stávajícím signaturám byl přiřazen materiál nový. Zajímavějších přírůstků v letošním roce nebylo. Průběžně během roku postupovala digitalizace fotografického materiálu z pozůstalosti Vladimíra Holého, naskenováno bylo cca 2000 negativů. V závěru roku započal historik s pracovní digitalizací meziválečných Sušických listů.

Historický výzkum se s ohledem na snížení pracovního úvazku omezil na zdroje lokálního charakteru – písemnosti stavebního odboru Městského úřadu v Sušici. Bylo také navštíveno několik osob v Sušici a okolí a zapůjčeny některé materiály

k reprodukování (nejzajímavějším bylo album fotografií Karla Houry).

Prezentace výsledků bádání a spolupráce s veřejností. Hlavní náplní roku 2018 bylo vydání desátého svazku Vlastivědného sborníku Muzea Šumavy. Historik do něj kromě všestranné redakční práce přispěl zprávou o darování cechovního pečatidla, medailónkem u příležitosti sedmdesátin Vladimíra Horpeniaka (s výběrovou bibliografií) a jednou recenzí. Publikační činnost v roce 2018 reprezentují dva knižní počiny – ve spolupráci s obcí Hrádek to byla monografie o dějinách této obce do roku 1850 a ve spolupráci se Západočeskou univerzitou v Plzni kniha Město Sušice a jeho poddaní, která vyšla v závěru roku. Pokračovalo zastupování Muzea Šumavy v redakční radě sborníku Prachatického muzea Zlatá stezka. Historik pronesl několik přednášek: v sušické městské knihovně v lednu 2018 o vzniku Československa a jeho odrazu v Sušici a v říjnu 2018 na totéž téma na půdě žihobeckého muzea. V září se zúčastnil natáčení dokumentárního pořadu Folklorika pro Českou televizi a několikrát vystoupil v rozhlasových relacích k historii Sušice. V průběhu roku historik vyřizoval badatelské dotazy a badatelské návštěvy.

Knihovna. I v případě knihovny se stalo ústředním počinem převzetí pozůstalosti po Vladimíru Holém. V průběhu roku 2018 bylo do fondu zařazeno z tohoto daru celkem 152 svazků. Přímým nákupem bylo v průběhu roku získáno 66 titulů (počítány i vázané svazky periodik), přičemž sám knihovník vlastnoručně zakoupil knihy za 7.641 Kč, další nekalkulované výdaje byly spojeny s předplatným několika periodik. Fond byl významně rozhojněn rovněž prostřednictvím darů. K 31. prosinci 2018 tak muzejní knihovna dospěla k celkem 21.752 přírůstkovým číslům. Z veřejnosti si z fondu knihovny zapůjčilo svazky celkem 15 čtenářů. Meziknihovní půjčka nebyla realizována žádná

V průběhu roku 2018 byla také provedena inventarizace části studijní knihovny.

Výběrový přehled korespondenčně vyřizovaných dotazů za rok 2018:

19. 2. - Dagmar Hraničková (KTF UK) – dějiny hradu Kašperka

6. 4. - Mgr. Linda Blättler (Agentura ochrany přírody a krajiny ČR) – vlci a napadení lidí na Šumavě

6. 6. - Mgr. Nina Milotová, Ph.D. (Národní muzeum) – osobnost Karla Klostermanna

9.7. - PhDr. Zdeněk Vejvoda, Ph.D., Etnologický ústav AV ČR – Antonín Klee

27. 7. - Natálie Odrášková – plavba dřeva po Otavě

20. 8. - PhDr. Stanislav Bendl (PedF UK) – Král Šumavy

26. 9. - PhDr. Viktor Kovařík (NPÚ) – památních padlých v Sušici

12. 11. - Tereza Uhlich (FSV UK) – česko-německé vztahy na Sušicku

Mgr. Miroslav Buršík - historik a kurátor fotografického archivu

Fotoarchív a dokumentace.

V roce 2018 se jeho činnost opět zaměřila především na pokračující digitalizaci starých archivních fotografií ze sbírkového fondu Muzea Šumavy a postupné zpracování a novém třídění toho sbírkového fondu do tematicky ucelených souborů pro rychlejší a přehlednější vyhledávání. Jedná se o soubor převážně unikátních historických fotografií zobrazující město Sušice (domy, obchody, ulice), významné osoby města Sušice, zdejší kulturní život, vesnice a objekty v okolí Sušice, Šumavu, šumavské vesnice, zaniklé osady a hospodářské budovy ze Šumavy (sklárný, pivovary, papírny, mlýny, hamry, hostince ...), zemědělské a řemeslnické práce a činnosti, hrady a zámky, kostely, kaple atd.

V databázi BACH bylo v roce 2018 digitalizováno a popsáno 45 složek starých archivních fotografií a zaevidováno 44 ks nově získaných fotografií. Řadu unikátních a zajímavých fotografií se podařilo získat průběžným sledováním archivních fotografií na internetu, sledováním archivních fotografií, vyvolávaných u

místního fotografa a návštěvami antikvariátů.

Kurátor vyhledával a připravoval historické informace a archivní fotografie pro badatele, studenty, spisovatele, dokumentaristy a odborné pracovníky muzea.

Dále má na starost vyhledávání informací týkajících se událostí ve městě Sušici v regionálním (podle možností i celostátním) tisku a jejich archivaci a fotodokumentaci muzejních akcí. V rámci své činnosti zajišťuje také fotodokumentaci aktuálních událostí a změn v Sušici (např. úpravy komunikací, opravy objektů, výstavby nových budov, fasády na domech, sportovní události, oslavy osvobození města, pouť atd.). Tuto formu jakési časosběrné fotodokumentace města provádí muzeum systematicky již přes 20 let. Zajišťuje fotodokumentaci muzejních akcí (vernisaže, výstavy, opravy budov atd.).

Prezentační činnost. Veřejnost zaujala pravidelná rubrika v místních novinách „Poznááte?“ . Čtenářům jsou předkládány archivní fotografie lokalit a objektů, které se dosud nepodařilo identifikovat. Na základě jejich reakcí je podařilo již několik takových fotografií určit. V dalším čísle novin následuje kromě nové fotografie i článek, obsahující historickou zajímavost k dohledanému identifikovanému objektu. Celkem bylo v roce 2018 publikováno v Sušických novinách 22 článků. Přispívá i do dalších regionálních časopisů, zejména do časopisu Pošumaví. Pro veřejnost pak provedl 4 komentované prohlídky v muzeu. a přednesl 4 přednášky o zaniklých obcích na Šumavě.

Spolupráce se školami. Další významnou částí jeho práce je zajišťování spolupráce muzea s místními školami i se školami mimosušickými. Má nespornou zásluhu na tom, že spolupráce se školami se úspěšně rozvíjí. V rámci této spolupráce uspořádal pro místní školy řadu přednášek a komentovaných prohlídek města.

Mezi hlavní témata přednášek patří především historie města Sušice a život na staré Šumavě. V roce 2018 se jednalo celkem o 13 přednášek na téma „Historie města Sušice“, „Keltové na Šumavě“, „Významné osobnosti města Sušice“ a „Vánoční zvyky na Šumavě“ a 21 komentovaných prohlídek města pro školní skupiny.

V rámci spolupráce se sušickým gymnáziem spolupracoval na doprovodném programu při krajském kole dějepisné soutěže a se studenty se účastnil krajského kola Dějepisné soutěže gymnázií ČR a SR 5. 4. 2018. S účastníky dějepisných olympiád spolupracuje i při vyhledávání podkladů.

I v roce 2018 spolupracoval s Historickým kroužkem při ZŠ Masarykova. Náplní tohoto kroužku je dětem blíže přiblížit historii města Sušice a jeho historické památky a to například projekcí historických fotografií s výkladem nebo komentovanými prohlídkami města a jednotlivých expozic a výstav muzea.

V rámci spolupráce s IC Sušice realizoval komentované prohlídky po městě i pro turisty (NJ).

Pokračoval nadále v projektu Paměť Šumavy, v jehož rámci vyhledává pamětníky na České i Bavorské straně Šumavy pro získávání informací o dřívějším životě na střední Šumavě. Poskytuje také služby badatelům a studentům.

♦ Činnost historického pracoviště v Kašperských Horách

PhDr. Vladimír Horpeniak - historik

Výstavy, stálá expozice. V rámci přípravných prací na stavbu výtahu v objektu muzea bylo třeba vyklidit část historické expozice a zajistit bezpečné uložení sbírek. realizace vlastní autorské výstavy **ZVONY PRO ŠUMAVU**. Výstava je doprovodnou ke stejnojmennému projektu, který má za cíl restaurování dosavadních a pořízení nových zvonů pro věž kostela sv. Markéty v Kašperských Horách, na které se mají

podílet Římskokatolická farnost a Město Kašperské Hory, Nadace „BLÍŽ K SOBĚ“ , Šumavský kulturní spolek, Muzeum Šumavy a další...

Výstava byla nainstalována do komorního prostoru v přízemí MŠ Kašperské Hory, slavnostně zahájena s přednáškou a kulturním programem dne 7. září v rámci městské slavnosti.

Výstavě předcházelo studium pramenů k historii zvonářství a zvonů v Kašperských Horách a okolí, vyhledávání a shromažďování obrazových a fotografických pramenů a vlastní fotodokumentace, výběr exponátů ze sbírek Muzea Šumavy a dále muzeí v Klatovech a Plzni, vyřízení výpůjček a soz exponátů, odborné konzultace s kampanologem R. Lungou a zvonářem P. R. Manouškem.

Publikační práce a další odborná práce.

Časopis **VÍTANÝ HOST NA ŠUMAVĚ a v Českém lese** – stálý pracovní kontakt a pravidelné dodávání vlastních příspěvků: Ve Frymburku býval malý hrad, Návrat Strašínské Madony, Šumavské velikonoce, O staré cestě kašperským podhradím, Podzimní čas na Šumavě, Vánoční hry a živé betlémy na Šumavě, Léto s Musica Lucis Praga a d.)

Další články v tisku Kašperskohorský zpravodaj, Sušické noviny, Klatovský deník, MF Dnes Plzeň, Katolický týdeník, Horažďovické světlo, Farní list Sušice, Doma na Šumavě – RRAS, Panorama (Chanovice), Naše rodina, MÍSTNÍ KULTURA.

Spolupráce s nakladatelstvím Víkend.

Badatelská práce v oboru regionálních dějin a tvorba odborných a popularizujících příspěvků (výběr):

Z historie kašperskohorských zvonů
Poslední kašperskohorské zvony
Kašperské Hory pod rudou hvězdou (o 50.letech + hist. foto)
Nemocnice v Kašperských Horách
Vztahy Čechů a Němců hrotil nacionalismus
Jubileum letních hudebních koncertů klasické hudby
Ve Frymburku býval malý hrad
Návrat Strašínské Madony
O staré cestě kašperským podhradím
Vánoční hry a živé betlémy na Šumavě
Jubileum dědice – Zikmund Lucemburský
Šumavské velikonoce
Velikonoce za starých dob
Šumavské pašijové hry
Hotel Ertl – Kašperk
Šumavské kořeny M.Stingla
Chudobinec v Kašperských Horách
O městské správě v minulosti
I takové bývaly Vánoce
Osmičky v historii Kašperských Hor
Adalbert Stifter – 150 let od smrti
Lázně a koupaliště v K.Horách

Přednášková a výkladová činnost.

▪ **Klostermannova rodina a Kašperské Hory** - přednáška v rámci slavnostního večera k výročí K.Klostemanna v sále kina K.Horách (s projekcí tématického obrazového pásma z archivu MŠ, spolupráce V.Vlk) – **15.února 2018**

▪ **Předjaří a velikonoce na Šumavě** - přednáška s projekcí obrazového pásma (V.Vlk) pro spolek Šumavské cesty v sále Vědecké knihovny v Plzni – **8. března 2018**

- **Králováci, stašská rychta a Stachy** - přednáška pro spolek Králováci ve Stachách – **24.března 2018**
- **Lidová zbožnost na Šumavě a lidové podmalby na skle (2x)** - přednáška a beseda u příležitosti výstavy lidových podmaleb na skle v Pavilonu skla v Klatovech (provedeno 2 x) – **28. dubna 2018**
- **O tradici poutí a poutnictví na Šumavě a v Pošumaví** - kratší přednáška pro účastníky setkání spolku VIA NOVA(část – německy) – **22. května 2018**
- **Duchovní tradice Šumavy** (Sv.Vintíř, Martin Rezek Strakonický, Karel IV.,poutní místa na Šumavě) spojeno s projekcí regionálních dokumentů ČT, které vznikly ve spolupráci s MŠ (Vintíř, Náš Karel IV., Šumavské studánky) - pro obec a farnost Žihobce v Muzeu Lamberské stezky Žihobce – **13.června 2018**
- **Křížky a boží muka v krajině Šumavy** – v rámci slavnostního posvěcení restaurovaného křížku na cestě Hauswald – Srní v rámci místní poutní slavnosti – **18.srpna 2018**
- **Zvony pro Šumavu** – úvodní přednáška v rámci vernisáže výstavy „Zvony pro Šumavu“ v Muzeu Šumavy v Kašperských Horách – **7. září 2018**
- **Pomníky padlých, I. světová válka a vznik Republiky** – slavnostní přednáška k odhalení opraveného pomníčku padlých v **obci Dražovice** – **7. října 2018**
- **Pomníky padlých, lípy Svobody a vznik ČSR** – přednáška se zdůrazněním regionálních dějin, zejména nelehkých okolností vyhlášení ČSR na Šumavě – přednáška v rámci programu vysazení Lípy svobody – Republiky v obci **Červená u Kašperských Hor** – **27. října 2018**
- **Oživený mýtus staré Šumavy v rukou novoosídlenců** - přednáška v rámci jednodenní tématické konference „Diskusního stolu“ v Domě národnostních menšin v Praze, Vocelova ul. (ved. PhDr. Helena Nosková, CSc.) - **31.října 2018**
- **Advent a vánoce na Šumavě** – přednáška s obrazovým doprovodem, **Vacovice - 17.listopadu**
- **Advent a vánoce na Šumavě** – přednáška s obrazovým doprovodem pro seniory DPS Kašperské Hory a ostatní veřejnost – DPS Kašperské Hory **-12.prosince 2018**
- **Lamberkové a Nezamyslice** – přednáška ke slavnostní prezentaci (repro) portrétů Karla Eugena Lamberka a jeho choti Bedřišky **v kapli sv. Erazima v Nezamyslicích** – **15. prosince 2018**
- **Tradice a inspirace adventní doby** – kostel **ve Strašíně** – **16.prosince 2018**

Komentované prohlídky, výklady pro tématické zájezdy:

- v německém jazyce pro tématický zájezd ze St. Oswald SRN - 10.5. 2018,
- zájezd seniorů z Domažlic – 6.6. 2018,
- v německém jazyce - zájezd seniorů z Neukirchen bei Hl. Blut -19.6. 2018,
- v německém jazyce – tématický zájezd přátel historie z Neukirchen bei Hl. Blut - 21. 8. 2018,
- v německém jazyce - zaměstnanci muzea ze St. Oswald a ze skanzenu Finsterau 24. 10. 2018,
- výklad o kostele sv. Mikuláše pro účastníky koncertu Epoque Quartet - 8.6.2018

Exkurze, tématické zájezdy (muzeum + okolní region):

- 22.6. – **PRESSTRIP – Zlatá stezka** – pro skupinu novinářů ze SRN
- 30.6. – zájezd poutníků z kláštera a obce Windberg (SRN) – německy - muzeum K.Hory, Albrechtice, Strašín, Nezamyslice.
- 12. – 14.10. – **třídenní zájezd - spolupráce se sdružením „Stavitelé katedrál“** (Vimperk, Husinec, Prachatice,Lenora, Volary, Phippsreuth, Kreuzberg, PASSAU, Kvilda, Horská Kvilda, Kašperské Hory - muzeum, kostely, hrad Kašperk, Mouřenec)

Spolupráce s celostátními i regionálními medii.

Česká televize – v rámci „**Historie CS - Zlatá stezka**“.

Česká televize – **Toulavá kamera** - Dobrá Voda – Vintíř. .

Česká televize – redakce **FOLKLORIKA** - **Místa zastavení** (Kaple a kapličky na Šumavě).

Další spolupráce s Dr. L.Moulisem na sběrném dokumentu o kulturní Šumavě.

Klostermannova Šumava (k výročí spisovatele) – rozhovor pro Český rozhlas 2.

Díl seriálu „**VYPRAVĚČI – Zima na Šumavě**“ vypráví Vladimír Horpeniak z Muzea Šumavy - pořad Českého rozhlasu 2.

Český rozhlas Plzeň – o Strašínské madoně a jejím návratu.

Radio PROGLAS - **Zima, advent a vánoce na Šumavě** (vysílání pro seniory).

Ostatní činnost.

Práce **v terénu** – fotodokumentace (např. 1. zóny NPŠ – Poledník, Roklanský potok, Rokyta, Rokytské slatě, Podroklaní, Modrý sloup; Modravsko, Huťská hora, Kozí Hřbety, Svojše, Vogelsang, Povydří, Nicov, Královský kámen, Ždánov, Strašín, Nezdice, Albrechtice, Nezamyslice, údolí Zlatého potoka a Losenice..., Dobrá Voda)

Kulturní akce pro širokou veřejnost.

Spolupráce na organizaci a zajištění tradičních šumavských **poutních slavností v Kašperských Horách 3.- 5.8. 2018 a Strašíně 8.-9.9. 2018.**

Mezinárodní setkání v nejstarším kostele Šumavy – Albrechtice 30.6. 2018

(podnět, námět, organizace, propagace – ve spolupráci s farností Albrechtice, premonstrátským opatstvím a farností ve Windbergu, spolkem Via Nova – dále prof. Jan Royt, Maria Wendlberger, sbormistr Jakub Waldmann).

Mikulášská besídka Kašperské Hory 6.12. 2018 v Horském klubu - s vystoupením Pošumavské dudácké muziky, sv. Mikuláše a anděla, dětí z místní mateřské a základní školy - akce ŠKS s podporou pracovníků Muzea Šumavy.

Koncertní akce:

Tradiční cyklus letních koncertů v Kašperských Horách a okolí s grantovou podporou Města Kašperské Hory **HUDEBNÍ LÉTO 2018 v Kašperských Horách** (vlastní dramaturgie, propagace, texty programů, vlastní průvodní slova etc.) V roce 2018 jsme si připomněli čtvrt století od vzniku tradice těchto koncertních akcí v Kašperských Horách. Na tento cyklus navazuje rovněž s mou pracovní účastí **šumavský letní koncertní cyklus Musica Lucis Praga 2018**. Podílel jsem se organizačně a výkladovými vstupy na pilotním projektu MLP „**Šumavský hudební maratón** houslisty a skladatele Jaroslava Bohdala“ – Kašperk – Kašperské Hory – Červená – Losenice – Zlatý potok – Kašperské Hory), který spojuje hudební vystoupení sólového houslisty s jeho původními kompozicemi v exteriérech se sportovním výkonem.

Služba badatelům, zodpovídání odborných dotazů: cca 90 badatelských návštěv, permanentní zodpovídání odborných dotazů písemně e-mailem, případně telefonicky (nejrůznější témata z oboru regionální historie, dějin umění, etnologie, historického místopisu, architektury, místopisu, školství, fotografie, památkové péče, sklářství, hornictví...).

♦**Činnost přírodovědného pracoviště v Kašperských Horách**

Vladimír Vlk – botanika, geologie a mineralogie

Výstavy, expozice a prezentace. Už od roku 2017 probíhaly ve spolupráci s odbornými garanty, Josefou Volfovou a Ludškem Tomanem (Hnutí DUHA) přípravy

na výstavu „SBLÍŽENÍ – lidé a velké šelmy Šumavy“. Na přípravě výstavy se dále podíleli také prof. J. Červený z České zemědělské univerzity - Fakulty lesnické v Praze a Mgr. Jan Mokřý ze Správy NP Šumava. Jednalo se rozsáhlou výstavu náročnou především na přípravu a zpracovávání dat dokumentujících faktografické údaje o monitoringu, výzkumu a ochrany nejen velkých šelem na Šumavě. Vzhledem k zájmu byla výstava prodloužena do jara roku 2019. Ve výstavě byly pořádány komentované prohlídky a promítány videofilmy s ekologickou tematikou. Muzeum touto spoluprací získalo většinu originálních dat a digitálních dat, včetně kompletního zpracování libreta pro svou další výzkumnou a historickou-odbornou badatelskou činnost.

Geologická expozice. Nová geologická expozice byla průběžně doplňována o nové sběry. Pro zájem návštěvníků zde uskutečnil V. Vlček vlastní komentované prohlídky. Geologická a mineralogická sbírka. V průběhu celého roku byla prováděna průběžná kontrola evidence sběrů a následné opravy a částečná determinace.

V podzimních měsících proběhl postupná převoz očištěných a dosud nezpracovaných sbírek včetně nových sběrů z dosavadního depozitáře v bývalé praktické škole do dočasného sklepního depozitáře v hlavní budově muzea v Kašperských Horách. Prostory jsou suché a větrané a do definitivního uložení tohoto fondu v rekonstruovaném depozitáře nehrozí sbírkám poškození.

Dále probíhal geologický průzkum povrchových odkryvů po zemědělské činnosti (lokality Tedražice, Čejkovy, Zbynice), sběr hornin pro badatelský fond, jeho následné zpracování, popis, výběry pro řez a instalaci ve stálé expozici.

Proběhlo také několik pokusů rýžováním získat autentické vzorky minerálu - zlata do sbírek muzea z oblasti Pootaví (lokality Radešov, Dlouhá Ves, Žichovice, Čepičná).

Vzhledem k záměru získání minerálů – vltavínů byly realizovány 2 vlastní terénní akce (průzkum vyhledaných a doporučených lokalit) za účelem vlastních sběrů.

Další vlastní geologické sběry byly realizované v rámci spolupráce při sčítání netopýrů ve štolách po historické těžbě v oblasti Stříbra a na Sušicku (bývalý vápencový lom u Suchého vrchu, štola Čepičná, historická sklepení Hradu Rábí, štola Jezvinec u Rábí, Strašínská jeskyně, štola Nezdice-Ostružno).

V případě drobných geologických sběrů v průběhu průzkumů vybraných pošumavských lokalit byly sebrané vzorky očištěny a popsány.

U všech sběrů probíhá jejich čištění, určování a je pořizována fotodokumentace.

U některých sběrů se provádí jejich odborné řezání a částečné leštění a počítá se také s jejich umístěním ve stálé expozici.

Botanika. Byla realizována řada vlastních botanických sběrů z území NPŠ a to včetně chráněných druhů po záměrných sečích plánovaných Správou NP a CHKOŠ. Tímto způsobem byly získány taxony ze zákona chráněné bez nutnosti žádat o výjimku z ochranných podmínek za účelem sběrů. Sběry byly následně zpracovány, upraveny a sušeny.

Průběžně byla prováděna prohlídka stavu botanických sbírek uložených prozatím v provizorních prostorách Galerie v Kašperských Horách. Dle doporučení RNDr. Jiřího Brabce a badatelů z PF Univerzity Palackého v Olomouci byl provedeno částečné přeložení dokladového herbáře vyšších rostlin. U historických sběrů lišejníků a hub bylo doporučeno řešit jejich vhodnější uložení do nového mobiliáře (skříň se zásuvkami a pouzdry z tvrdších kartonů potřebné velikosti - cca A6). realizace se předpokládá v první polovině roku 2019.

Postupně probíhá doplňování digitální dat (fotoherbář) pro účely muzea z terénních průzkumů Šumavy a Pošumaví. Nadále pokračuje revize a průzkum výskytu taxonů podle historických map Josefa Vaněčka na Horažďovicku a Kepelsku (viz Seznam vymapovaných botanických druhů, který je uložený v příruční knihovně v

Kašperských Horách). Vzhledem k rychlému nástupu vegetačního období v období kvetoucích rostlin nebyl průzkum na uvedených lokalitách dokončen.

Byl naplánován výběr dalších oblastí pro ověření historických průzkumů J. Vaněčka. Z dosavadních terénních akcí vyplývá, že většina druhů zanikla nebo se vyskytuje jen sporadicky, jednotlivě, v důsledku změn zemědělského hospodaření a využívání půdy.

Externí spolupráce.

Důležité místo v externí spolupráci s odbornými institucemi má účast při sčítání netopýrů. Šumava je oblastí, kde systematický výzkum netopýrů započal již v 60. letech minulého století a Muzeum Šumavy se dle možností vždy zapojuje do těchto aktivit. Jednotlivé druhy netopýrů přilétají na zimoviště již koncem října a probouzejí se v březnu až dubnu. Netopýři pravým zimním spánkem (hibernací) překonávají nepříznivé klimatické období, kdy by jinak strádali nedostatkem potravy, protože všechny naše druhy se živí výhradně hmyzem a některými jinými bezobratlými živočichy. Jejich potravou jsou například motýli, pošvatky, chrostíci, mury aj. Zimující netopýři nehibernují nepřetržitě, ale čas od času se probouzejí a hledají výhodnější úkryt nebo přelétají na jiná zimoviště, případně loví i hmyz ukryvající se v podzemních prostorách i jinde. Kromě přirozených zimovišť (např.: štěrbiny skal, stromů, krasové lokality aj.) vyhledávají netopýři pro zimní spánek i místa vzniklá lidskou činností (štoly po těžbách surovin, historické stavby, panelové novostavby, sklepy) a v místa, která jim poskytují dobré vletové podmínky, klimatické podmínky a kde nejsou rušeni. Již několik desetiletí jsou vybrané lokality evidovány a v zimních podmínkách jsou populace netopýrů sčítány. Dlouhodobě registrované údaje o početnosti netopýrů na vybraných a pravidelně kontrolovaných zimovištích přinášejí cenné informace o populačních trendech jednotlivých druhů. Sledování populací netopýrů na zimovištích má velký význam, neboť netopýři a jejich počty citlivě reagují na změny prostředí způsobené lidskou činností (př.: chemizace prostředí, postupné a narůstající znečištění prostředí aj.) a také dlouhodobými globálními změnami klimatu. Ty mohou ovlivňovat početnost populací a zastoupení jednotlivých druhů netopýrů. Netopýři jsou tedy přirozeným indikátorem, tzv. bioindikátorem, stavu životního prostředí.

Všechny druhy netopýrů vyskytující se na našem území patří do chráněné fauny a jejich rušení na jejich zimovištích je nežádoucí.

Dále probíhá otevřená spolupráce na doplňování databáze pro projekt PLADIAS (areál rozšíření vybraných druhů (výskyt cévnatých rostlin v ČR, zatřešuje - Institute of Botany, Academy of Sciences of the Czech Republic) a spolupráce s Výzkumným ústavem botaniky v Olomouci (získávání dat DNA z historických botanických sběrů).

Další činnost: odborné konzultace z oboru ochrany přírody na Šumavě pro studenty Gymnázium Strakonice, studentská praxe – 2 terénní akce se zaměřením na sběr (tvorba herbáře) konkrétních botanických taxonů s průzkumem a hodnocením vybraných společenstev – ZTŠ Klatovy, konzultace k maturitní práci v oboru geologie – historické a současné lomy, geologické odkrývky v oblasti města Sušice a okolí, pomoc při sběru geologických vzorků a určení charakteristiky zájmového území, dle požadavků žadatelů/badatelů, vyhledávání dat z historických sběrů J.Vaněčka, zpracování, digitalizace a odeslání, zpracování dat z historických sběrů mechorostů pro Mykologické listy.

V. Vlček také inicioval získání základního kamene z demolice historického objektu Hotelu Otava v Luhu a přispěl tak i k nálezům uložené schránky a získání originálních tiskových materiálů, včetně Zakládací listiny (o nálezů je psáno výše)

Mgr. Ivan Lukeš - zoolog

Zoologický výzkum byl v roce 2018 zaměřen především na pět základních okruhů. V první řadě šlo o sledování změn biodiverzity okresu Klatovy (výsledky pozorování a fotodokumentace budou využity v roce 2020 na plánované výstavě „Změny biodiverzity okresu Klatovy za posledních 50 let“, která proběhne v Galerii muzea v Kašperských Horách. Pokračoval také v zoologický výzkum na významných lokalitách Zbynický a Nezamyslický rybník, se zaměřením na vzácné zatoulance, biodiverzitu a populační hustotu vodních živočichů v dané oblasti.

Velký význam mělo sledování a monitoring průběhu hnízdění orlů mořských na lokalitách Tajanov u Kolince a Nezamyslice. Průběh hnízdění byl sledován pravidelně od úpravy hnízda (únor 2018) až po vyvedení mláďat v červenci 2018.

Díky pořizované fotodokumentaci byly odečteny čísla kroužků rodičů a na základě evidence Ornitologické společnosti byl zjištěn původ a místo narození rodičů. Mláďata byla rovněž okroužkována a po vichřici na konci července 2018, kdy hnízdo spadlo byla instalována umělá podložka. Po celou dobu hnízdění byla pravidelně pořizována fotodokumentace i několik videozáznamů. Výsledky předány tohoto monitoringu byly předány Ing. Jiřímu Vlčkovi z odboru životního prostředí KÚ Plzeň.

Dále pokračoval výzkum výskytu plšika lískového v Oblasti klidu Kašperská vrchovina. V rámci tohoto průzkumu byly zavěšeny poslední budky a byla pravidelně prováděna jejich kontrola. Plšík lískový je malý hlodavec. Je také jediným zástupcem rodu Muscardinus. V České republice se jedná o nejhojnějšího zástupce čeledi plchovití.

Od roku 2015 je přírodovědné pracoviště muzea zapojeno do projektu vytváření genetické banky a jejího využití v ochraně volně žijících živočichů. Genetická banka umožní monitoring genetické variability v čase a tudíž má potenciál významně pomoci druhové ochraně v ČR. V roce 2018 pokračoval sběr genetického materiálu pro tuto banku.

V rámci spolupráce s ostatními zoologickými pracovišti probíhala pomoc při monitoringu výskytu vzácných či nově zjištěných živočichů: kolpíka bílého, vlhy pestré, jeřába popelavého, husice nilské a volavky bílé. Výsledky tohoto výzkumu budou rovněž prezentovány na výstavě v roce 2020.

V roce 2018 v rámci péče o sbírkový fond zajistil pravidelné kontroly a ošetření zoologických sbírek plynováním. Pokračoval ve sběru zoologického materiálu a předal k preparaci 4 exempláře – sokola stěhovavého, jeřábka lesního, morčáka velkého a výra velkého. Vzhledem k záměru restaurování vybraných exemplářů zoologických sbírek proběhla konzultace s preparátorem V. Čechem.

Zoolog také spolupracoval při úpravách stálé expozice. Jednalo se o výměnu velkoplošných okenních panelů s diapositivy, jejichž instalace proběhne v roce 2019 a o výběr a přípravu nových fotografií ze záchranné stanice do stálé expozice. jejich instalace proběhne také na jaře roku 2019. Spolupracoval také při stěhování a zabezpečení sbírek ze stálé expozice před stavebními úpravami (stavba výtahu).

V rámci publikační činnosti pravidelně přispíval do Kašperskohorského a Železnorudského zpravodaje a k vydání je připravena nová publikace „Fauna Šumavy“.

V případě odborných badatelských návštěv a dotazů byla poskytována pomoc při ověřování zoologických údajů z naší sběrné oblasti a poskytovány informace z vlastního zoologického výzkumu a fotodokumentace studentům a různým vědeckým institucím. Jednalo o 58 badatelů (nejsou zahrnuty konzultace po telefonu).

♦Záchranná stanice pro handicapované živočichy♦

Záchranná stanice pro handicapované živočichy v Kašperských Horách byla založena v roce 1988 a je povolena rozhodnutím o výjimce podle zákona č.114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny vydané Ministerstvem životního prostředí ČR dne 11.4.1997, čj. OOP/2489/97-V267. Toto rozhodnutí stanoví také zákonné podmínky provozování stanice. Posláním stanice je záchrana všech handicapovaných, chráněných a ohrožených živočichů bez ohledu na hranice okresu a hranice působnosti muzea, jejich léčení, u mláďat příprava na samostatný život, případně jejich odchov. **Provoz záchranné stanice zajišťuje zoolog muzea – Mgr. I. Lukeš**, který je v případě nutnosti na telefonu doslova 24 hodin denně a službu zajišťuje nepřetržitě včetně dnů pracovního volna. Z bezpečnostních důvodů šelmy a dravce převáží zásadně sám. Součástí zázemí stanice je přípravná a sklad krmení, karanténní prostory, kafilérní prostor expoziční voliéry. Stanice disponuje technickým vybavením pro odchyt a převoz zvířat.

Do stanice je přijímáno široké spektrum handicapů především lesních a horských biotopů, nejčastěji jsou to mláďata i dospělci ptáků z řádu dravců (poštolka obecná, káně lesní) a sov (puštík obecný, výr velký, kalous ušatý) či pěvců (kos, rorýs aj.), ze savců je nejčastěji přijímaným pacientem veverka obecná, ježek západní, případně různé druhy netopýrů, zajíc polní, srnec obecný atd.

Vzhledem k pestrosti druhů přijatých živočichů se rozrostla i druhová skladba potravy a tím i počet dodavatelů, což se odráží v časové náročnosti při shánění a dovozu krmiva, zvláště při dodržování přísných, mnohdy až nesmyslných veterinárních předpisů. Byl rozšířen vlastní chov myší a morčat, odchov moučných červů a cvrčků. Péče o trvale handicapované živočichy obnáší minimálně 2x denně krmení (u mláďat několikrát denně, i v noci) včetně přípravy a přesné evidence krmiva a každodenní kontrolu zdravotního stavu. 1x týdně je třeba provést generální úklid voliér a jejich desinfekci, pravidelně se musí sekat tráva v areálu stanice, měnit voda, čistit bazén u vyder atd. Při příjmu nových handicapů je třeba také zajistit odborné ošetření, očkování proti nakažlivým chorobám. Ve stanici probíhá pravidelná desinfekce a desinsekce všech prostor, očkování, odčervení a zbavení parazitů u všech chovanců i nově přijatých živočichů. Složitější případy se řeší ve spolupráci s MVDr. Janáskovou ve veterinární zařízení ve Vimperku. Ostatní práce jsou prováděny dle směrnic MŽP a KVS (očkování, odčervení, veterinární ošetření a dohled).

Při odchovu a výměně handicapovaných živočichů (předání do specializovaných zařízení) zoolog spolupracuje také se záchrannými stanicemi v okolí (Vimperk, Spálené Poříčí, Makov, Klášterec). Stanice v případě potřeby provádí rovněž záchranné transfery obojživelníků, plazů či jiných živočichů (netopýři aj.).

V roce 2018 bylo do stanice přijato 116 handicapovaných živočichů. Po uzdravení bylo zpět do přírody vypuštěno 73 exemplářů, 29 živočichů se zachránit nepodařilo nebo uhynuli již během transportu. Ostatní živočichové zůstávají ve stanici jako trvale handicapovaní.

Ve stanici se daří odchovávat i mláďata handicapovaných živočichů. Od handicapovaného páru poštolek byla odchována a následně vypuštěna čtyři mláďata, u veverka obecné bylo odchováno a vypuštěno pět mláďat.

V roce 2018 bylo v tomto zařízení chováno 24 trvalých handicapů:

- výr velký – 2 ex
- liška obecná - 1 ex
- sova pálená – 3 ex

krkavec velký – 2 x
poštolka obecná - 4 ex
kuna skalní – 1 ex
psík mývalovitý – 1 ex
veverka obecná – 5 ex
káně lesní – 2 ex
vydra říční – 3 ex

Stále častěji se na naši instituci obrací veřejnost s žádostí o pomoc při výskytu nežádoucích živočichů v jejich nemovitostech. Jedná se především o hady a netopýry. Jen v roce 2018 bylo provedeno 24 takovýchto akcí:

10 x zmije obecná
5x užovka hladká
3x užovka obecná
2x slepýš křehký
4x netopýr pestrý

Stále se nedaří ani osvětovou činností zamezit tomu, aby z přírody nebyla odnášena zcela zdravá mláďata savců (zajíčci, srnčata) a ptáků (drozdovití a drobní pěvci). Záchranné stanice to zatěžuje nejen finančně, ale především časově. Také v roce 2018 bylo z přírody zbytečně odneseno a „zachráněno“ několik zcela zdravých živočichů.

V roce 2018 byla jako každoročně prováděna běžná údržba – nátěry a výměna vnitřního vybavené voliér. Na podzim roku 2018 byla po vichřici provedena výměna zastřešení u tří voliér.

Podle možností se snažíme v Záchranné stanici vytvářet podmínky k alespoň částečnému jejímu zpřístupnění, kdy se předem objednané menší skupiny návštěvníků za účasti odborného pracovníka seznámí se zde žijícími trvale handicapovanými živočichy a s činností a významem záchranné stanice. Tyto exkurze jsou využívány především mateřskými školkami a školami, ale této možnosti využívají zejména v letním období i turisté. V rámci osvětové činnosti navštívilo areál stanice v roce 2018 cca 575 osob.

V roce 2018 proběhly ve Stanici pravidelné každoroční **kontroly** ČIŽP z Plzně a Krajské veterinární správy.

♦Přednášková činnost a ostatní kulturní činnost v organizaci♦

Muzeum v Sušici má vhodné prostory pro pořádání přednášek, koncertů a dalších akcí podobného charakteru. I nadále spolupracuje s jinými organizace, kterým umožňuje pořádat akce v přednáškovém a výstavním sále. V Kašperských Horách se pro některé akce využívají prostory zrekonstruované Galerie a nově máme možnost využívat přednáškový sál v muzeu v Dobré Vodě.

Kromě toho odborní pracovníci zajišťují pro školy a tuzemské i zahraniční výpravy odborné exkurze s výkladem v expozicích muzea i v terénu. Přednášková činnost jednotlivých pracovníků byla zmíněna již výše u jednotlivých odborných pracovišť.

JOM HA-ŠOA

6. ročník, spolupráce muzea na vzpomínkovém programu na sušickém náměstí (veřejné čtení seznamu obětí, čištění Stolpersteinů na sušickém náměstí).

12.4.2018

ISLAND

Přednáška Petra Dürra spojená s promítáním filmu.
10.5.2018, Sušice

ZUŠ OPEN 2018

ZUŠ Open je celorepubliková akce, která se koná pod hlavičkou Nadace Magdaleny Kožené. Učitelé se svými žáky "vyjdou ven" ze školy, aby veřejnosti ukázali své dovednosti. Také ZUŠ Sušice se připojila v roce 2018 k této celostátní akci. Jeden z koncertů se ve spolupráci s muzeem uskutečnil ve velkém sále.
24.5.2018

CÍRKEV HOSPODAŘÍ S DUCHOVNÍMI I HMOTNÝMI PROSTŘEDKY

Přednáška generálního vikář Davida Henzla v rámci Diecézní poutě v Sušici.
9.6.2018

ABSOLVENTSKÝ KONCERT ZUŠ SUŠICE

Další koncert v rámci tradiční spolupráce muzea s místní ZUŠ.
14.6.2018

STARÉ STROMY NA ŽIDOVSKÝCH HŘBITOVECH

Doprovodná přednáška PhDr. Ing. Václava Freda Chvátala ke stejnojmenné výstavě. Problematika původně doprovodné dřevinné zeleně, která se postupem času stala mnohdy určujícím prvkem celkové geometrie hřbitova, je v odborných kruzích často diskutována, a to v různých úhlech pohledu - arboristickém, krajinářském, památkářském i rituálním.
18.6.2018

PAN ROUBÍČEK VYPRAVUJE

Poetické divadlo z Plzně a Duo Musette vystoupili
Pásmo humoru, židovských vtipů a hebrejských a ladino melodií a písní.
14.8.2018

POHÁDKA O NAROZENÍ JEZULÁTKA

Představení Dětského divadelní studio „Kajetánek“ ze Žihobec.
29.11.2018

ČERT A MIKULÁŠ NA SUŠICKÉM NÁMĚSTÍ

Mikulášský program pro děti, soutěže, koledy, ve spolupráci s kulturním centrem SIRKUS v Sušici, prohlídka betlému v muzeu zdarma.
5.12.2018

♦Práce v poradních orgánech jiných muzeí, AMG, sdruženích apod.♦

Muzeum Šumavy je členem Asociace muzeí a galerií ČR, Asociace záchranných stanic ČR, České ornitologické, zoologické a botanické společnosti a spolupracuje s ČSOP. Dále je členem sdružení Prácheňsko, z.s.p.o, Občanského sdružení Karel Klostermann - spisovatel Šumavy a Sdružení pro obnovu rozhledny na Sedle. Dále je zastoupeno ve Spolku přátel muzea Dr. Šimona Adlera a v Šumavském kulturním

spolku. Zastoupení muzea v různých sdruženích umožňuje podílet se různých projektech v oblasti propagace kultury a regionálního rozvoje. Muzeum se také účastní práce v Poradních sborech některých dalších muzeí. PhDr. Jan Lhoták PhD. je členem sekce muzejních historiků AMG.

♦Zajištění badatelské činnosti, spolupráce se školami, obcemi, sdělovacími prostředky atd.♦

Badatelské a konzultační služby poskytuje muzeum jen v rámci svých omezených možností (nedostatečný prostor pro badatele v Sušici). Badatelé využívají především knihovnu (uvedena samostatně) a archiv muzea. Odborní pracovníci zodpovídají nejrůznější dotazy, poskytují odborné konzultace, pomáhají při vyhledávání literatury a odborných materiálů a to osobně, e-mailem nebo telefonicky. Podrobnější údaje jsou uvedeny výše u jednotlivých odborných pracovníků.

Spolupráce se školami je důležitým prvkem v práci muzea ve vztahu k veřejnosti. Všechny sušické školy v uplynulých letech vystavovaly v muzeu pravidelně. V posledních letech však v Sušici přibylo několik nových vhodných výstavních prostor, kde mohou školy vystavovat.

Součástí této spolupráce je i to, že místní školy v Sušici, Kašperských Horách, Hartmanicích i v Železné Rudě mají v rámci vyučování vstup do muzea bezplatný na všechny výstavy i do všech stálých expozic a pravidelně této možnosti využívají. Školy také navštěvují zdarma expozice v rámci výuky regionálních dějin, přírodovědných oborů nebo výtvarného umění. Výklad si zajišťuje zpravidla pedagog, ale dle dohody i příslušný pracovník muzea. V Sušici se této činnosti věnuje především Mgr. M. Buršík, který zajišťuje školám i komentované prohlídky městem a úzce spolupracuje s Historickým kroužkem při Základní škole T.G.Masaryka. Sušické i kašperskohorské muzeum ve svých prostorách umožňuje také hudební produkce dětí ze zdejších uměleckých škol.

Muzeum také umožňuje absolvování praxe v rozsahu 7 - 21 dnů studentům středních a vysokých škol (např. školy cestovního ruchu, historie, archivnictví atd.). Spolupráce se studenty středních a vysokých škol umožňuje doplňovat knihovnu muzea o odborné seminární, ročníkové, bakalářské aj. práce s regionální tematikou.

Spolupráce s obcemi

Muzeum Šumavy má své pobočky na území čtyř obcí (Sušice, Kašperské Hory, Železná Ruda a Hartmanice) Úroveň spolupráce s jednotlivými městskými úřady je různá. Důležitým prvkem ve spolupráci s městy je také to, že někteří ze zaměstnanců muzea jsou členy městských zastupitelstev a komisí v Sušici a v Kašperských Horách (kulturní komise, komise pro regeneraci městské památkové zóny). V roce 2018 pokračovala spolupráce s Informačním centrem Sušice zejména na přípravě a organizaci různých kulturních akcí a přípravě podkladů pro různé propagační materiály. Dobrá je spolupráce v rámci pondělních komentovaných prohlídek města, které v během prázdninových měsíců pořádá právě IC Sušice.

Součástí těchto prohlídek je také prohlídka mechanického betlému v muzeu.

Velice dobrá spolupráce je s Městem a IC Kašperské Hory. Muzeum spolupracuje při celé řadě akcí, které město pořádá - městské slavnosti, poutě, koncerty, výstavy a IC v rámci propagace města velmi dobře prezentuje i muzeum.

Podařilo se navázat dobrou spolupráci i s Městem Hartmanice, s nímž řešíme především některé problémy provozního charakteru a údržby v muzeu Dr. Šimona Adlera v Dobré Vodě. Tradičně dobrá spolupráce je i s městem Železná Ruda.

V rámci spolupráce s Muzeem Šumavy realizovaly obce např. následující akce:

- Noc kostelů v Sušici i v Kašperských Horách s ŘK farností,
- Poutní slavnost Panny Marie Sněžné v Kašperských Horách (Šumavský kulturní spolek, Římskokatolická farnost a Muzeum Šumavy),
- oslavy Mezinárodního dne seniorů v Sušici i v Kašperských Horách,
- Cyklus chrámových koncertů v Kašperských Horách.

Do spolupráce s obcemi lze zařadit také záchranu základního kamene bývalého hotelu Otava v Sušici a nález schránky se základací listinou:

V roce 2018 uplynulo přesně 85 let od chvíle, kdy pánové Jan Fail a Karel Kotous koupili v Sušici od paní Boženy Kunclové malou restauraci V Luhu, k níž přistavili nový, na tehdejší dobu velice moderní hotel, pojmenovaný OTAVA. Hotel měl v přízemí velký sál s jídelnou o rozloze 266m², moderně vybavenou kuchyň a v 1. a 2. patře celkem 40 pokojů s koupelnami a balkony. Budova v blízkosti řeky Otavy byla obklopena lesem a loukami se sady ovocných i okrasných stromů. Po obou stranách hotelu stály dva stožáry vysoké 28 m se státními vlajkami. Hotel se záhy stal velmi vyhledávaným a oblíbeným cílem mnoha návštěvníků, kteří byli ze sušického nádraží přiváženi vlastním hotelovým autem. Zchátralý objekt, jehož historie by vydala na samostatný článek, nakonec před dvěma lety získalo do svého vlastnictví město Sušice a jeho osud se naplnil počátkem listopadu, kdy byla zahájena jeho definitivní likvidace.

V základu objektu hotelu OTAVA byl umístěn i tzv. základní kámen ze žuly s letopočtem 1933, tedy kámen, který je pamětníkem výstavby. Jeden z odborných pracovníků Muzea Šumavy (Vladimír Vlček) na tento kámen upozornil s tím, že by bylo dobře, kdyby se jej podařilo zachránit a umístit jako trvalou památku v areálu muzea. A tak byla zahájena „záchranná akce“, na jejímž konci byl „zachráněný“ základní kámen bývalého hotelu OTAVA a také nečekaný bonus v podobě pamětní schránky, která v něm byla ukrytá.

Schránka ze silného pozinkovaného plechu o rozměrech 20,5 x 31 x 7,5 cm ukrývala řadu různých dokumentů. Mezi nimi například několik výtisků různých novin z období od září do listopadu 1933 (Humoristické listy, pražský Polední a Nedělní list, Horažďovický obzor, Hostimil, Autoklub), několik korespondenčních lístků, dopisy a pohlednice s pozdravy a objednávkami ubytování, různé reklamní a propagační materiály, obchodní korespondenci, plakát na divadelní představení Dramatického odboru tělocvičné jednoty Sokol v Sušici ze dne 2.12.1933 a několik drobných mincí. Velmi cenné jsou i vložené fotografie zakladatelů hotelu pánu Jana Faila a Karla Kotouse. Nejcennějším dokumentem je však zcela jistě ručně psaná zakladatelská listina, ozdobená zlatou iniciálou, kterou oba zmínění pánové sepsali a společně se svými manželkami také podepsali. Pamětní schránka byla uzavřena velmi pečlivě a všechny dokumenty se tak dochovaly ve vynikajícím stavu bez jakéhokoliv poškození. Vyčištěný základní kámen hotelu OTAVA z roku 1933 je nyní umístěn na nádvoří sušického muzea a dokumenty nalezené v pamětní schránce budou od 6. prosince představeny v malé výstavce v prostorách muzea.

Poděkování patří všem, kteří nám při této akci pomáhali: Ing. Jaroslavě Zdeňkové z odboru majetku MěÚ Sušice (za vstřícnost, pochopení a jednání s firmou, která prováděla likvidaci objektu), Ing. Josefu Zemenovi, jednateli společnosti SULES s.r.o.(za rychlé zajištění převozu a také následného vyčištění základního kamene), Hasičskému záchrannému sboru ČR, který provádí likvidaci objektu (za pochopení a ochotu, s níž „vykutali“ kámen ze základů hotelu a zachránili ho společně se schránkou před zničením) a samozřejmě všem zaměstnancům muzea, kteří se na akci podíleli.

♦ Spolupráce s jinými organizacemi, spolky a sdělovacími prostředky ♦

Nejvíce a pravidelně muzeum spolupracuje se Šumavským kulturním spolkem v Kašperských Horách a se spolkem Karel Klostermann – spisovatel Šumavy. Od roku 2015 je muzeum zastoupeno ve sdružení přátel muzea Dr. Šimona Adlera v Dobré Vodě. S tímto spolkem muzeum spolupracovalo v roce 2018 při realizaci výstavy fotografií I. REPUBLIKA. Se Šumavským kulturním spolkem spolupracovalo při realizaci Cyklu chrámových koncertů v Kašperských Horách (Pátek 8.6. - EPOQUE QUARTET a Jan Kučera, 6. 7. - DUCHOVNÍ KONCERT pro soprán a varhany, 15.7. - MUSICA LUCIS PRAGA a sólisté, 3.8. – NOČNÍ KONCERT k poutní slavnosti Panny Marie Sněžné, 4.8. - COLLEGIUM MARIANUM , 11.8. - Koncert pro varhany, zpěv a hoboje, 18.8. - Varhanní koncert Tomáše Thona).

Muzeum také pravidelně spolupracuje s regionálním i celostátním tiskem (vlastivědné články v MF Dnes a Klatovském deníku, Vítaný host na Šumavě a v Českém lese, Kašperskohorský zpravodaj, Železnorudský zpravodaj, Sušické noviny a v různých časopisech zaměřených na turistický ruch) i s jednotlivými redakcemi rozhlasu (ČRo Plzeň a České Budějovice, ČRo Praha, redakce Radiožurnálu a Dobrého jitra, ČRo Praha - Vltava, Radio Šumava atd.), které často vysílají živé vstupy propagující muzejní výstavy a další akce.

Tradičně dobrá je i spolupráce s televizními redakcemi (různé příspěvky zejména o výstavách v regionálním zpravodajství různých televizních redakcí, pořady Toulavá kamera, Cesty víry, Folklorika atd.).

9. EDIČNÍ A PUBLIKAČNÍ ČINNOST

Odborní pracovníci v loňském roce zpracovali celou řadu odborných nebo populárně zaměřených článků na témata z regionální historie. Jednotlivé příspěvky jsou otiskovány v regionálním i odborném tisku, ve sbornících příspěvků z odborných konferencí nebo ve sbornících jiných institucí. V roce 2018 byl ve spolupráci s nakladatelstvím Scriptorium vydán další svazek Vlastivědného sborníku Muzea Šumavy X. který obsahuje četné regionální příspěvky ze společenských i přírodních věd. Kromě studií z oblasti dějin umění, archeologie, historie a přírodních věd obsahuje aktuální zprávy, recenze, anotace a bibliografie regionální literatury. Sborník obsahuje také barevnou obrazovou přílohu. Vlastivědný sborník vydáváme v pravidelném intervalu dvou let.

10. EKONOMIKA, HOSPODAŘENÍ

Hospodaření muzea v roce 2018 skončilo hospodářským výsledkem 432,1 tis. Kč. O více než 100 tis. Kč byly překročeny plánované tržby ze vstupného, což je způsobeno stoupající návštěvností Šumavy. Ve srovnání s rokem 2017 narostly také výdaje na mzdy a související zákonné pojištění. Na druhé straně ovšem došlo k poměrně významné úspoře u energií, dále v kapitole opravy a udržování a v ostatních nákladech. Ostatní příjmy a výdaje se vyvíjely víceméně v souladu s rozpočtem naplánovaným na rok 2018.

Stav fondů k 31. 12. 2018 v tis. Kč

rezervní fond ze zlepšeného HV:	586,3
rezervní fond z ost.:	9,4
fond odměn:	20,5
FKSP:	22,0
fond reprodukce majetku:	1 229,1

Příjmy muzea v roce 2018 vybrané položky v tis. Kč	
Příjmy celkem	12 211,5
z toho:	
neinvestiční příspěvek zřizovatele	10 555,0
vlastní příjmy celkem	1 656,6
- z toho příjmy ze vstupného	1 170,7
- další příjmy z hlavní činnosti	211,4
- příspěvky a dary	118,0
Investiční příspěvek zřizovatele na nákup sbírek	90,0

Výdaje muzea v roce 2018 vybrané položky v tis. Kč	
výdaje celkem	11 799,5
spotřeba materiálu celkem	292,6
energie celkem	788,0
<i>z toho: el.energie</i>	525,6
<i>plyn</i>	132,9
<i>teplo</i>	104,4
<i>vodné a stočné</i>	25,0
opravy a udržování celkem	72,5
cestovné	15,1
ostatní služby celkem	682,8
mzdové náklady celkem	6 286,4
<i>z toho: ostatní osobní náklady</i>	160,0
zákonné sociální pojištění	2 109,0
zákonné sociální náklady	223,7
prodané zboží	183,7
odpisy	913,9

V průběhu roku 2018 proběhlo v muzeu několik kontrol:

- KÚ PK - kontrola odboru kultury a památkové péče zřizovatele,
- ČIŽP - kontrola v Záchranné stanici,
- Krajská veterinární správa Plzeň - kontrola v Záchranné stanici,
- BOZP – pravidelná roční kontrola,
- kontrola České správy sociálního zabezpečení,
- kontrola Státního úřadu inspekce práce.

Při žádné z těchto kontrol nedošlo v našem zařízení k žádnému kontrolnímu zjištění, které by bylo předáno k dalšímu řízení podle zvláštních předpisů.

11. PŘEHLED PRACOVNÍKŮ ZA ROK 2018

Seznam stálých zaměstnanců Muzea Šumavy

ředitelka:	Mgr. Zdeňka Řezníčková
ekonomické pracoviště:	Ing. Martina Zabloudilová (<i>ekonomka</i>) Dagmar Šperlová (<i>pokladna drobného vydání, skladová evidence, prodej publikací, evidence majetku a cenin</i>)
odborní pracovníci:	PhDr. Vladimír Horpeniak (<i>historik</i>) Mgr. Ivan Lukeš (<i>zoolog - ½ úvazku</i>) Mgr. Miroslav Buršík (<i>dokumentace současnosti, fotoarchiv, spolupráce se školami – 0,8 úvazku</i>) PhDr. Jan Lhoták Ph.D. (<i>historik, archivář, knihovna - ½ úvazku</i>) Vladimír Vlk (<i>botanika, geologie a mineralogie</i>)
administrativní pracovnice:	Jaroslava Křížová
pokladna Sušice:	Dana Holzknechtová
úklid Sušice:	Jana Chmelenská
správce, údržbář, řidič :	Antonín Pfeifer
správce a úklid K. Hory:	Jana Uxová
správce depozitářů K. Hory a úklid:	Pavla Petrášová
správce depozitáře Břežany:	Miloš Smetana (<i>½ úvazku</i>)
pokladna, průvodce a úklid v Dobré Vodě:	Veronika Rubínková Malenovská
pokladní, dozor a úklid v muzeu v Železné Rudě:	Roman Rudský
pokladní, dozor a úklid v Galerii Kašperské Hory:	Jana Weishäuplová
ošetřovatel a krmič v Záchranné stanici :	Mgr. Ivan Lukeš (<i>½ úvazku</i>)

Sezónní zaměstnanci od 1. května do 31. října

- 1 pokladní v Kašperských Horách
- 3 - 4 osoby na dozor v Kašperských Horách
- 2 - 3 osoby na dozor v Sušici

Sušice 29.3.2018

Mgr. Zdeňka Řezníčková
ředitelka Muzea Šumavy

Závěrem jedna návštěvnická reakce z e-mailové pošty:

**Muzeum Dr. Simona Adlera, poděkování
Datum: 14.11.2018 12:10**

Vážená paní ředitelko,

spolu s mou přítelkyní jsme si jako příznivci historie a milovníci šumavského regionu nedali ujít příležitost už podruhé navštívit Muzeum Dr. Adlera v Dobré Vodě u Hartmanic. Velmi se nám líbila bohatá expozice putující nejen pohnutým životem tohoto nesmírně pozoruhodného člověka ale i detailní mapování existence početné židovské komunity, jíž osud měl v důsledku pohnutých událostí tragický konec.. Exponáty návštěvníka přímo vtahují do tehdejší doby a přimějí ho přemýšlet vytvářet představy o ní a lidech. Ocenili jsme i velice vstřícný a nadmíru profesionální přístup paní průvodkyně. Rovněž doprovodné výstavy na téma historie šumavského regionu jsou vždy poutavé a velice zajímavé. Mohu za nás oba, přítelkyni i mou maličkost slíbit, že naše návštěva nebyla zdaleka poslední. Přejeme vám i vašim kolegům mnoho zdraví a sil pro vaši další práci, vrchovatě naplněnou smyslem i tvůrčí invencí.

S úctou, Milan Vichta